Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5167 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 30/12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1903 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 14 ԶԻԼՔԱՏԷ 1320 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5167

درعليه‌ده غلطه‌ده «آرەوەلك» غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ եւ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ՚ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Թէ Եւրոպայի հասարակային ուշադրութիւնը երբեմն ի՛նչ աննշան նիւթերով կրնայ գրաւուիլ, երբ քաղաքական կարեւոր դէպքեր իրենց բացակայութեամբ փայլին, օրինակի համար հիմա, դիւրին է տեսնել այն տենդոտ հետաքրքրութենէն, որ լարուեցաւ Եւրոպայի մէկ ծայրէն միւսը՝ դէպի Սաքսոնիոյ Լուիզ իշխանուհիին պարզած գայթակղալից տեսարանը, որուն վրայ մեր թերթերն ալ ամէն օր կը գրեն։

Այլ մերթէ կ՚արժէ՞ր այդչափ կարեւորութիւն տալ այդպիսի անխիղճ արարքի մը եւ անով լեցնել շաբաթներէ ի վեր գործակալութեանց հեռագրալուրերը, ու համաշխարհային լրագրութեան էջերը։ Հինգ զաւակներու տէր մայր մը՝ որ վեցերորդով մը յղի է, կը լքէ իր ամուսինը եւ զաւակները ու 23 տարեկան երիտասարդի մը հետ խօսք մէկ ըրած՝ կը փախչի ընտանեկան յարկէն։ Ասկէ աւելի ստոր ընթացքի մը մէջ կրնա՞յ գտնուիլ կին մը, եւ ի՞նչ պէտք կայ այդչափ կարեւորութիւն ընծայել այդպիսի արարքի մը։ Բայց ահա քանի մը շաբաթէ ի վեր եւրոպական բոլոր թերթերը ու հեռագրական գործակալութիւնները ամենամեծ մասամբ լեցուած են այդ դէպքին մանրամասնութիւններով, ամենաչնչին պարագաներէն սկսեալ մինչեւ ամենակոշտ երեւոյթները։ Մինչ կ՚արժէր մոռացութեան մէջ թաղել այդ ամօթալի դէպքը։

Այլ տարօրինակ են սա Եւրոպացիք, գայթակղականը, վիպականը, կամ թատերականը շատ կը սիրեն ու կը փնտռեն։ Կը փափագին զբաղիլ, չանդրրզրկուիլ այդպիսի դէպքերով, կարծես թէ նոր ոմն Պարիս ըլլար սա Պ. Ժիրոն կոչուածը, եւ երկրորդ Հեղինէ՝ այրաթող ու զաւակաւրաց Լուիզ, որ հանրահռչակ կը դառնայ այսպէս յանկարծ իր յափշտակութեամբ։ Տրոյական տիեզերածանօթ պատերազմին պատճառ համարուած առաջին առեւանգման դէպքին ու հետեւանքներուն հետ նմանութիւնը կատարեալ ըլլալու համար կը պակսին միայն Ագամեմնոն մը եւ Աքիլլէս մը՝ որ 100 հազար զօրքով Սաքսոնիայէն Զուիցերիա արշաւեն՝ վրէժ առնելու համար այս երկրորդ Հեղինէին, ինչպէս երբեմն Յունաստանէն Տրոյեա գացին առաջին Հեղինէին յափշտակութեան վրէժը խնդրելու համար։ Եթէ դարերն ու բարքերը նոյն չեն որ պատերազմ առաջ բերեն, մերթէ այսքան անգութ արարքի մը այդքան կարեւորութիւն տալ, գրչի պայքարներ մղել, դատերու դիմել, ամուսնալուծական պահանջումներու համար փաստաբաններու բերանցումը, պատժական միջոցներ ձեռք առնելը, անուանազրկումները, Պապին միջամտութեան ձեռնարկները եւն. շնդալից ու զգայացունց գործողութիւնները նոր տեսակ պատերազմ մը չե՞ն որ կը մղուին բարոյական ու մտաւորական կռուանի մը վրայ, եւ մերթէ աւելի գեղեցիկ նիւթ մը չե՞ն կրնար հայթայթել նոր Հոմերոսի մը՝ երգելու այս նորօրինակ Իլիական պատերազմը, աւելի հետաքրքրական ու տրամներով շահեկան, քան զայն՝ զոր մղեցին Սկամանդրոսի ափունքին վրայ Ագամեմնոն ու Աքիլլէս, Մենելաոս ու Ոդիսեւս եւայլն։

Տարակուսելու պէտք չկայ բնաւ. հաւանաբար արդէն իսկ բազմաթիւ վիպասէր գրողներ Եւրոպայի զանազան կողմերը՝ սրած ըլլալու են իրենց գրիչները եւ թերեւս գործի իսկ սկսած։ Ո՛վ գիտէ քի՛չ ատենէն քանի՜ տեսակ երկեր երեւան գան այս գայթակղալից դէպքին վրայ, որոնք անյագօրէն պիտի լափուին իբրեւ կատարեալ իրավէպեր, նախանձելի՝ իրապաշտական դպրոցին ամէնէն երեւելի հեղինակներուն անգամ, եւ որոնց ընթերցումը պիտի խանդավառէ շատ մը երիտասարդներ՝ Պ. Ժիրոնին նմանելու եւ ամուսնացող կիներ՝ Լուիզ իշխանուհիին հետեւելու, գէթ անոնց չափ տիեզերական ուշադրութեանը պահ մը արժանանալու համար։

Եւ մերթէ այդպէս չեղա՞ւ Ֆրասւ-Փորտ-Իւմպերներու պարագան ալ, որ մինչեւ իսկ թատերգութեան վերածուելով բեմերու վրայ ներկայացուիլ սկսաւ, թող այն համաշխարհային հետաքրքրութիւնը՝ որուն ենթարկուեցաւ հեղինակներուն թէ՛ փախուստին եւ թէ մանաւանդ ձերբակալութեան ատեն։ Անոնց վրայ ալ մերթէ քի՞չ գրուեցաւ, քի՞չ հեռագիր քաշուեցաւ։ Մինչդեռ դարձեալ ի՛նչ էր եղածը, անամօթ գողութեան եւ լիրբ խարդախութեան գործ մը, զոր կ՚արժէր խստօրէն դատել, քան իբր հերոս ու հերոսուհի անոնց հեղինակները պանծացնել, նկարագրելով անոնց մէն մի շարժումները, նիստն ու կացը, քունը եւ ճաշերը, դէմքերն ու խօսքերը, շարժուձեւերն ու հագուստները եւ չգիտեմ դեռ ինչերը։ Ո՛ւ եւ է գող կամ խարդախ եթէ գիտնայ որ բոլոր աշխարհ իրմով պիտի զբաղի օր մը, շատ մեծ փափագ կրնայ զգալ հետեւելու անոնց ընթացքին, որ դիւրինք աշխարհածանօթ դէմքեր կ՚ընէ այնպիսի մեծ համեմատութեամբ եւ այնպիսի լայն ասպարէզով մը որ գուցէ ամենամեծ բարեգործութիւններ, առաքինական վսեմ արարքներ անգամ չպիտի կրնային ընել։

Այլ թերեւս Ֆրասւ-Փորտ-Իւմպերներու բաղդէն էր որ Լուիզ-Ժիրոն միջադէպը եկաւ գոցել իրենց տեսարանը աշխարհի բեմին վրայ, եթէ ոչ դեռ շատ կրնար երկարիլ, ինչպէս դեռ շատ պիտի տեւէ այս սիրային տրամին ներկայացումը, եթէ ֆրանսական նոր եղելութիւն մը չգայ խափանել զայն, զոր օրինակ Տրէյֆիւսի խնդրոյն երրորդ վերակսումը, որ կը կասկածուի թէ նորէն ծայր տալ սկսած է Ֆրանսայի մէջ։

Ահա թէ քաղաքական աշխարհը ի՛նչ մանրերով կը զբաղի երբեմն։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԻՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԿԻՒԼՊԵՆԿԵԱՆ ԵՒ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ՎԸՏԱԶԱՐ ԳԵՐԴԱՍՏԱՆՆԵՐՈՒՆ

ՎԻՇՏԸ

Ես վիշտն եմ. չե՛մ տեսնուիր, բայց մարդիկ կը զգան զիս։ Համ հոտ չունիմ ես եւ ա՛մէնէն աւելի ինձմէ է որ երես կը դարձնեն մարդիկ։ Երբ ես կը մարմնանամ մահով՝ կը մահացնեմ ամէնէն չքնաղ էակները։

Կը մահացնեմ Բարի-Զաւակը, որպէս զի աղի աղի արցունքներ թափեն, մայր, եղբայրներ, քոյրեր։

Կը մահացնեմ Գորովագութ-Մայրը, որպէս զի ողբացնեմ իր զաւակները, սուգի փոխեմ անոնց բերկրանքը. վասն զի մայրը իր հոգեհատորներով է որ կը բերկրի։

Կը մահացնեմ Ժրագլուխ-Կինը, որպէս զի ապշեցնեմ խոհական ամուսինը, սասանեցնեմ անպարտելի պատրուակներով չը պարտուող գանկերն ու կուրծքերը։

Կը մահացնեմ Տան-Տիկինը, որպէս զի կեանքի դրախտին մէջ ծաղիկները դեղիննան, վարդերը գունաթին։

Կը մահացնեմ Պարկեշտը, Հաւատարիմը, Բարեբարը, Մարդասէրը, որպէս զի յանկարծակիի բերեմ իրենց երջանկութեան վրայ կռթնողները։ Վարանքի մէջ կ՚օրօրեմ համակիր, բարեկիր սրտերը հաւատարիմներուն եւ մերձաւորներուն։

Կը մահացնեմ Հաւատացեալ-Կինը, որպէս զի երկիւղն բերեմ ձեր տկարութիւնները եւ արձանացնեմ զանոնք։

Ես Վիշտն եմ. երբ ուզեմ մտնել տեղ մը եւ բո՛ւն դնել հոն, չէ՛ք կրնար, մարդի՛կ, չէք կրնար ձեր գիտութիւններով մաքառիլ դէմս։ Ձեր դրական, իրական, աշխարհական եւլն. հայեացքներով՝ կարելի չէ՛ որ յաղթէք ինծի։ Ձեր ոսկիները, ձեր զոհողութիւնները, ձեր ազդեցութիւնները չէ՛ք կրնար դէմս հանել։ Կը ծիծաղիմ ձեր վրայ։

Ես Վիշտն եմ. անշշո՛ւկ կը տիրապետեմ. կսկիծ, վարանք, մռունչ կը բերեմ ես մարդոց, երբ անոնք անփոյթ են իմ մասին։ Ես անպարտելին եմ. յաղթող մը չէ՛ եղած դէմս, ի վեր, ես չեմ մեռնիր, բոլոր մարդկութիւնը իմ ձեռքս է։

Ես եմ որ Տիկին Վիրժինը մահացուցի։ Ա՛լ նորա տեղ զի՛ս պիտի գտնէք։ Նախանձեցայ անոր. անոր ամէն յիշատակին մէջ ա՛լ պիտի գամ, պիտի անկողմ ձեր առջեւ։ Կրնաք հետս խաղալ։ Ես իրականութիւն մըն եմ։

ՍՓՈՓԱՆՔԸ

Ջըլլայ որ սոսկաք Վշտի արհաւիրքէն։ Ի՛նչ որ ըսաւ ա՛ն, ճիշդ էր եւ այս ճիշդը հասկնալով է որ պիտի չսոսկաք անկից։ Ա՛ն կ՚ըսէր. ես կը մահացընեմ չքնաղ էակները։ Այո՛, կը մահացնէ էակը. բայց ոչ չքնաղը։ Չքնաղը ձեր քո՛վն է. կ՚երթայ սիրելին, բայց կը մնայ սէրը. Իրական զգացումն է ան։

Բարի-Զաւակը մահացաւ. թափեցիք տաք ձեր արցունքները. բայց ո՞վ ըսաւ որ մահացաւ Բարին։ Դուք, անոր մայրը, եղբայրներն ու քոյրերը, դուք չէ՞ք զգար հիմա Ներա բարութիւնը։

Գորովագութ-Մայրը մահացաւ։ Բայց ահա անոր զաւակները չեն ուզեր հաւատալ։ Թեթեւցին մէջ գրուեցաւ, դագաղի մէջ փակուեցաւ, գերեզմանի մէջ կնքուեցաւ եւ դեռ զաւակները կը վարանին։ Իրականութիւններու առջեւ կ՚ըմբոստանան։ Պատճա՞ռ, վասն զի գութն ու գորովը, մայրութիւնը չեն մեռնիր։ Ներա գութով ու գորովով կը սնանին մօր զաւակները. ատոնցմով կ՚ապրին։ Մօր սուգը, սակայն, կարծես կը նախապատրաստէ միտքը գերեզմանէն ասդին, տան մէջ, ապրած մայրութիւնը չսեւնելու համար։

Ժրագլուխ-Կինը մահացաւ։ Պատրանք մըն է այս, Պատրիկ։ Մահացողը Վիրգինեայ վէրքն է, մարմինն է. կ՚ապրի Ժրագլուխ-Կինը։

Տան-Տիկինը մահացաւ։ Բայց պիտի ապրին կեանքի դրախտին ծաղիկները։ Կարելի չէ որ խորշակները զրպարտեն մարդկային հիւրագիտութեամբ. անոնք կը փչեն անյարմար ատեններ եւ շատ շատ կը դեղինցնեն ծաղիկները. եւ սակայն, կ՚ապրին ծաղիկները ցո՛րչափ Տան-Տիկինը նախապատրաստած է անոնց խնամքը։ Վարդը կրնայ գունատիլ. արեւը սակայն, պիտի չկտրէ վերէն իր ճառագայթները։ Կարմրութիւնը վարդին բնական գոյնն է։

Մահացաւ Պարկեշտը, Հաւատարիմը, Բարեկամը, Մարդասէրը. չտեսա՞ք, սակայն, ո՛րչափ մարդիկ եկան ձեզի հաւատալու թէ Պարկեշտութիւնը, Հաւատարմութիւնը, Բարեկամութիւնը, Մարդասիրութիւնը կը յարգենք եւ շատ կը ցաւինք որ այդ բարձր յատկութիւններուն արտայայտիչ մարմինը շուտ տկարացաւ եւ լռեցուց իր պաշտօնը։

Եթէ իրականութիւն մըն է վշտին մարմնացումը Վերժինի մահուան մէջ, իրականութիւն մըն է Ներա կեանքը իր յիշատակին մէջ, որ կ՚ապրի հիմա, ամէն կողմ։

Մահացաւ հաւատացեալ-կինը։ Ասի շա՛տ դիւրին գործ մըն է մարդու համար։ Ո՛վ ըսաւ որ մարմինը կեանք ունի մարդոց հասկցած ձեւով։ Վշտին պատճառած սոսկումը աւելորդ է ուրեմն։ Լաւ ուշադրութիւն ըրէք։ Ուշ կանուխ պիտի մահանայ մարմինը. խնդիրը զիս, Սփոփանքս, զգալուն վրայ է, վասն զի ես եմ որ կը հսկեմ բարի հոգիներու համայնքին վրայ։ Վիշտը ի զո՛ւր մէջտեղ ինկած՝ կը վրդովէ ո՛չ միայն ձեզ, այլ եւ բոլոր մարդկութիւնը. կը կարծէ տիրապետել ատոր վրայ։ Ես չե՛մ թողուր, սակայն, կը հասնիմ ամէն կողմ եւ կը զգացնեմ իմ իրականութիւնս։

Դժբախտաբար մարդիկ ընդհանրապէս ա՛յնքան դէչ կը սարսին Վշտի մարմնացումէն որ՝ քիչ մը ու՛շ կը զգան զիս։ Անշուշտ այդպէս պիտի ըլլար՝ եթէ աւելի ինծի նայէին, նոյն իսկ իրենց չարաճած ատեն, ասի իմ իրաւունքս է. վասն զի ինծմով միայն պիտի վերահաստատուի վշտահարներուն կանոնաւոր կեանքը։

Վիշտը՝ իրաւ է որ չմնայեր։ Անոր աւերումները սոսկալի են իր բոլոր ձեւերուն եւ եղանակներուն մէջ ալ։

Մամոնան, որ ամէն բանի կը յաղթէ, ամէն բանի կը հասնի, անկարելին կ՚ընէ կարելի, Վշտին միայն չի կրնար յաղթել։ Վիշտը միմիայն ինձմով կը դարմանուի։ Եթէ չվախնար ինծմէ, աւելի դէչ կերպով պիտի ընէր իր կատակները։ Զիս ճանչցողներ շատ չե՛ն այլայլիր Վշտի արհաւիրքներէն։ Աւելի լաւ էր որ գոյութիւն չունենար այդ անպիտանը. բայց ունեցաւ՝ որպէս զի իմաստուն մարդիկ ճանչնան յարգս։ Առանց Վշտի, դժբախտաբար, զիս չե՛ն ճանչնար մարդիկ. բայց ընդհանրապէս առանց գիտնալու ինքնին կ՚երթան ու կը նետուին այդ Վիշտ-Վիշապին գիրկը։

Կա՛ն մարդիկ որ Վշտի մէջ կը կորսնցնեն իրենց էութեան կանոնաւորութիւնը։ Ոմանք ամէնէն առաջ կը թերահաւատին. Աստուծոյ դէմ կը տրտնջան եւ կարծես իրենց բոլոր դիտացածն ու գիտութիւնը մէջտեղ կը թափեն խօսելու համար Աստուծոյ դէմ, իբր թէ Ա՛ն մահացուցած ըլլար ամենէն սիրելի էակ մը։ Այս վիճակը բնաւ չեմ հասկնար ես։ Հակասութիւն մըն է ամբողջ։ Ոմանք բոլորովին տարբեր կը խորհին. ի՛նչ կը պակսէր, կ՚ըսեն, այնպիսի հիւանդի մը, որ հասարակ մահկանացուներէն չէ՛ր. ամէն բան պատրաստ էր իր սիրուն։ Ոմանք ալ՝ դրական մարդիկ՝ դրական գիտութեան եւ գիտուններուն դէմ կը տաքնան. այս բժիշկները ի՞նչու կ՚անճրկին, ի՞նչու չեն կրնար փրկել վտանգուած կեանք մը այն սկզբունքներով եւ միջոցներով, որոնց իրականութեանը կը հաւատան։

Պէտք չէ՛ր որ խելացի մարդիկ, փորձառու մարդիկ ա՛յնքան տաղնապէին՝ երբ Վիշտը կը մարմնանայ իրենց սիրելիին վրայ, երբ ոսկին եւ գիտութիւնը կը շուարին, կ՚անճրկին հանդիսաւորապէս։ Կարծես մարդիկ չեն ուզեր խորհիլ իմ վրաս. ի՛նչ օգուտ սակայն, ես եմ որ Վշտին ցանցուցած բոլոր մթին եւ նեղքին անկիւնները կը լեցնեմ սիւքով. խոցոտուած սրտերու պալասանը ես եմ. խըրտուած զգացումները ինձմով կը հանդարտին. ես եմ որ սարսռած հաւատքը կը վերահաստատեմ եւ ցոյց կուտամ երկինքը, այդ անհունը, որ ի՛նչ ալ ըլլայ հրաշալի է. արեւներն ու լուսաւորները հո՛ն կը պերճանան. ամէնէն լաւագոյն բաները հո՛ն են. հոն չկայ հող սեւ կամ չէկ, որ գերեզման չինեն։ Յոյսի ապաւէնը հոն չունի հո՛ն, ես Յոյսին հետ հոն եմ միշտ. կը տարածուինք անհունապէս անվիշտ։

Սփոփանքն եմ ես։ Վիշտը կը ծալլէ իր սեւութիւնները իմ առջեւ։ Ես իրականութիւն մըն եմ՝ Վշտէն ալ գերազանց. ինծի համար չկայ կսկիծ, վարանք, մռունչ, ինծի համար չկայ անպարտելի։ Քանի՜նե՜ր յամառեցան իրենց անյուսութեան մէջ եւ վերջապէս դառն փորձերէ ետքը գտան զիս։ Բայց կրնա՛յին գտնել զիս առանց փորձանքի։

Վիշտը անխնայ է ըսի։ Մարդիկ զանի հալածելու համար իրենց բոլոր ունեցածը կուտան ի հարկին. բայց ես քո՛վն եմ ամէն խելացի մարդոց յարկին։ Չեմ ուզեր բան մը. չեմ յոգնեցներ. չեմ ձանձրացըներ։ Ինչո՞ւ կը զարմանաք։ Այս չէ՞ իրականութիւնը։

* * *

Եկուր, Սփոփանք, եկուր։ Վիշտը լռեց իր զոհին վրայ։ Փունջեր ու պսակներ թարշամեցան։ Հեծկլտանքը՝ կայունութեան փոխուեցաւ։ Պարապութիւն մը կը զգան Ներա նստած ու ելած տեղը, Ներա մանուկներուն դպած առարկաներուն շուրջը. շատ փայլէ, զգացուր ինքզինքդ հոն։ Յայտնութիւնդ արշալոյսի պէս զուարթարար ըլլայ, որ իր ետեւէն կը բերէ կենսատու արեւը։ Քու լոյսդ պէտք է, Սփոփանք, վերին լոյսը.—մթնցած գանկերու համար։ Քու տաքութիւնդ պէտք է.—պաղած սրտեր կան։ Քու տեւողութիւնդ, տեւող շրջաններդ պէտք են.—ապրելու կարօտ կեանքեր կան։ Մնայէ անոնց, խնամէ, հսկէ, սփոփէ։

ԲԱԲԳԷՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի)

«Փոխան պարահանդէսի». — Նուէր չէ՛ այլ կտակ. — Ներսէսեան որբանոցի վարչութեան մէկ որոշումը. — Հիւանդանոցի վերաշինութեան տարեդարձին հանդէսը. — Պոլսոյ թերթի մը Իզմիրի թղթակիցը։

ԻԶՄԻՐ, 22 Յունվ.

«Փոխան պարահանդէսի» նուիրատուութեան այս նորութիւնը, որ ծնունդ առաւ գրեթէ շաբաթ մը առաջ հոս, եւ որու հեղինակն է քաղաքիս ծանօթ անձնաւորութիւններէն Խաչատուր էֆ. Զաքիեան, յիշատակութեան ոչ նուազ արժանի գործ մը կը նկատենք։ Ուրախ ենք յայտարարելու թէ Խաչատուր էֆ. Զաքիեանի օրինակին շատեր հետեւած են։ Այսպէս ամսոյս 11ին շաբաթ գիշեր, Ս. Լուսաւորչեան հիւանդանոցին եւ կրկին որբանոցներու ի նպաստ սարքուած պարահանդէսին առթիւ, որ հակառակ եղած անձնուէր ու գնահատելի ջանքերուն, կ՚ըսուի թէ արդիւնքը խոտոր պիտի համեմատի նախորդ տարիներու պարահանդէսներու արդիւնքին՝ տեղւոյս Ներսէսեան որբանոցը ստացած է դրամական նուէրներ, «փոխան պարահանդէսի» անունով։ Նոյնպէս «փոխան պարահանդէսի» Պօղոս էֆ. Պէրկամալեան հոգացած է Հիւանդանոցի մէկ օրուան ամբողջ ծախքը։

Նուիրատուութեան այս նորութիւնը մանաւանդ իր օգուտն ալ ունի միջին դասակարգի պատկանող բարեսէր անձերու. այդ դասակարգը ոչ միայն իր կարողութեան ներածին չափ նուէրով մը բարենպատակ ո եւ է հաստատութեան մը բարերար ըլլալու հաճոյքը պիտի վայելէ, այլ եւ աւելորդ ծախքեր ընել չպիտի պարտաւորի, որոնք իր համեստ պիւտճէն խանգարելէ զատ՝ ուրիշ ո եւ է օգուտ չեն կրնար ունենալ իրեն համար։

Իզմիրի մէջ ծնունդ առած այս նորութիւնը, կը յուսանք որ արձագանգ կը գտնէ մայրաքաղաքիդ, ինչպէս նաեւ ուրիշ գաւառներու մէջ։

* * *

Այս օրերս, սխալ ու աններելի լուր մը տուած է Բիւզանդիոնի թղթակիցը նոյն թերթին մէջ։ Տրուած լուրը սա է թէ Մոսկուա բնակող Պ. Յ. Եքիզլէր, ի յիշատակ իր հօր, 2600 ֆրանք նուիրած է Իզմիրի Ս. Մեսրոպեան վարժարանին։ Այս լուրը հիմնովին սխալ է։ Պ. Յ. Եքիզլէր իր կողմէն ո եւ է նուէր մը ըրած չէ մեր սղոց վարժարանին։ Ահա թէ ի՛նչ է բուն խնդիրը։

Մոսկուա բնակող Պ. Տիգրան Եքիզլէր իր հիւանդութիւնը դարմանելու համար Բարիզ կ՚երթայ ու հոն կը մեռնի. հանգուցեալը՝ որու մարմինը Բարիզէն Մոսկուա կը փոխադրուի, կտակ ըրած է որ 1000 րուպլի Պոլսոյ Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին տրուի, 1000 րուպլի ալ Իզմիրի Մեսրոպեան վարժարանին։ Հանգուցեալին որդին Պ. Յ. Եքիզլէր, հօրը այդ կտակը նամակով կ՚իմացնէ Իզմիր՝ իր մօտիկ մէկ ազգականին։ Սոյն ազգականը ունեցաւ այդ նամակը կարդալու. թուականէն մէկ քանի օր յետոյ՝ դրամը կուգայ Իզմիր, Քրէտի-Լիոնէ դրամատան միջոցաւ։ Եղածը սոյն է, այսինքն կտա՛կ է, ոչ թէ Պ. Յ. Եքիզլէր այդ գումարը նուիրած է իր հօրը յիշատակին համար։ Մենք կը կարծենք թէ շատ աւելի աղէկ է լուր մը ճիշդ կերպով իմացնել քանի մը օր յետոյ, քան թէ սխալ լուրեր տալ հապճեպով։ Աւելցընենք թէ միեւնոյն լուրը միեւնոյն սխալով նաեւ հրապարակ նետած էր Արեւելեան Մամուլ։

* * *

Ներսէսեան Որբանոցի վարչութիւնը իր վերջին նստին մէջ որոշած է օրինակին հետեւիլ գեղեցիկ մէկ կարգադրութեան Պոլսոյ Ս. Փրկչեան հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, այն է փոխանակ ասկէ վերջը փոխան ծաղկեփունջի եղած նուիրատուութիւնները լրագրի միջոցաւ յայտարարելու, որոշած է տպել տալ երկու տեսակ ընկալագրեր. մէկը ննջեցեալներու համար փոխան ծաղկեպսակներու եղած նուէրներուն, իսկ միւսը հարսանիքներու համար։ Այդ ընկալագրերուն մէջ պիտի յիշուին նուիրատուներուն անունները եւ ուղղակի պիտի ղրկուին ննջեցեալի կամ հարսանիքի տէրերուն։

* * *

Երէկ, կիրակի, տեղի ունեցաւ Ս. Լուսաւորչեան հիւանդանոցի վերաշինութեան հանդէսը, ի ներկայութեան խուռն բազմութեան։ Ս. Պատարագէն յետոյ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ հաստատութեան սրահին մէջ, հանգուցեալ բարերարաց՝ Յակոբ եւ Յովհաննէս Սպարթալեանի հոգւոյն համար։

Հիւանդանոցի սրահը զարդարուած էր զանազան գորգերով ու թանկագին զարդարանքներով, շնորհիւ Հոգաբարձութեան անդամ Պ. Յովհաննէս Փափազեանի։ Հանդէսին կը նախագահէր Առաջնորդական Փոխանորդ Տէր Յովհաննէս Մաքրակրօն քահանան։ Ներկայ էր նաեւ Միխիթարեան միաբաններէն հայր Յակոբոս վարդապետ, որ պարագային յարմար ատենաբանութիւն մը կարդաց։ Երգուեցան թուրքերէն ու հայերէն երգեր։ Նաեւ ճառեր կարդացուեցան։ Յետոյ փոխանորդ հայրը հանդէսը փակեց, օրհնելով յիշատակը Յակոբ եւ Յովհաննէս էֆ. Սպարթալեանց։

Սովորական տարիներու նման հանդէսին ներկայ չէին Սպարթալեան գերդաստանին անդամները. բժշկապետ Տօքթ. Տ. Սպարթալի եւս իր բացակայութեամբը կը փայլէր. բացակայ էր նաեւ Նշան էֆ. Հարենց եւ իր միւս անդամակիցները, բաց ի Յովհաննէս Փափազեանէ, որ կարելիի սահմանին մէջ կրցաւ իր ամբողջ աշխատութեանց շնորհիւ հանդէսին պէտքերը միակ հոգալ։ Հոգաբարձութեան պաշտօնավարութեան շրջանը աւարտած է։

* * *

Բայց ի՛նչ ըսեմ Պոլսոյ հայ թերթի մը այն թղթակցին, որ կ՚երթայ պատմել մեզի հիւսիսային Ս. Ամերիկայի մթնոլորտին երեւոյթները, Հոլանտայի հարաւային մասին երաշտութիւնը կամ խոնաւութիւնը, Սպանիոյ արեւմտեան հիւսիսի անձրեւը կամ տաքը եւն. խնդիր է գիտնալ որ քանի՛ վաճառական կրնայ գտնուիլ մեր մէջ որ կարենայ օգտուիլ այդ տեղեկութիւններէն։ Քիչ կամ շատ անձրեւ տեղալուն պատճառաւ ցորենի, գարիի, չամիչի գինը կրնայ 5 կամ 10 փարա բարձրանալ կամ նուազիլ, սակայն այս տեսակ հրատարակութիւններէն կրնան օգտուիլ միմիայն մասնագէտները. մասնագէտ ըսելով պէտք չէ հասկնալ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (22)

ԱՆԱԹՈԼ ՖՐԱՆՍ

ԿԱՐՄԻՐ ՇՈՒՇԱՆԸ

Դ

Կարճ փողոցին անկիւնը, որ քարափին վրայ կ՚իջնէ, պատուհաններու երկու շարքի միջեւ, Տիկին Մարթէն դանդաղեցուց իր քայլը։

—Իրաւ է որ, Վենետիկի մէջ գեղեցիկ են կիները, ըսաւ Տիկին Մարթէն։

—Գրեթէ ամէնքն ալ գեղեցիկ են, տիկին։ Ժողովրդեան դասակարգին պատկանող, սիկառէթ շինող եւ ապակեգործ աղջիկներուն վրայ է խօսքս։ Միւսները ամէն տեղի կիներուն կը նմանին։

—Միւսները ըսելով՝ աշխարհիկ կինե՞րը ըսել կ՚ուզէք. չէ՞ք սիրեր զանոնք։

—Աշխարհիկ կիները մի, ո՛հ, անոնց մէջ հրապուրիչներ կան։ Գալով զանոնք սիրելու խնդրին, շնորհքով գործ մըն է անիկա։

—Կը կարծէ՞ք որ այդպէս ըլլայ։

Մանկամարդ կինը երկարեց ձեռքը եւ յանկարծ փողոցին անկիւնը դարձաւ։

Ե

Թէրէզ այդ իրիկուն առանձին կը ճաշէր իր ամուսնին հետ։ Փոքր սեղանը չէր կրեր ոչ ծաղկեկողովներ՝ ոսկեզօծ արծիւներով, եւ ոչ ալ թեւաւոր Յաղթականները։ Ձեղունի ջահերը, դուռներուն վերեւ, չէին լուսաւորեր Ոստրիի շունները։ Մինչ ամուսինը օրուան խրողութեանց վրայ կը խօսէր, մանկամարդ կինը կը մխրճէր մտայլ երազանքի մը մէջ։ Իրեն այնպէս կը թուէր թէ մշուշի մէջէն կ՚անցնէր ու կ՚երթար ամէն բանէ հեռու կորսուիլ։ Հանդարտ ու գրեթէ քաղցր տառապանք մըն էր ատիկա։ Մշուշներուն մէջէն տարտամօրէն կը տեսնէր Սերմեթինի փողոցին փոքր սենեակը, սեւ հրեշտակներու կողմէ փոխադրուած Հիմալայայի գագաթներէն մէկուն վրայ։ Ու Ռոպէր, անհետացած էր շատ պարզ կերպով ու իր ձեռնոցները դնելով։ Թէրէզ շօշափեց իր դաստակը, հասկնալու համար թէ տենդ չունէ՞ր բնաւ։ Յանկարծ, արծաթեղէն սպասի վճիտ բաղխումը սեղանի աւելցուքներուն վրայ, սթափեցուց զինքը։ Մտիկ ըրաւ իր ամուսնին, որ կ՚ըսէր.

—Սիրելի բարեկամուհիս, Կալօ, այսօր Երեսփ. Ժողովին մէջ հիանալի ճառ մը արտասանեց հանդգնութեան անտուլներուն վրայ։ Տարօրինակ բան է որ իր գաղափարները այս ատեանն առողջ դարձած են ու այնքան ճշգրիտօրէն կը շօշափէ խնդիր մը։ Օ՛հ, շատ յառաջդիմած է ան։

Մանկամարդ կինը չկրցաւ իր ժպիտը զսպել։

—Բայց, բարեկամս, Կալօ խեղճ մարդուկ մըն է որ սովլլուկ մարդոց ամբոխին մէջէն ինքզինքը ազատելուն եւ յառաջանալուն վրայ միայն խորհած է։ Կալօի գաղափարները. իր արժուկներուն վրայ կը գտնուին։ Քաղաքական աշխարհին մէջ՝ մերթէ լրջօրէն նկատի կ՚առնե՞ն անոր գաղափարները։ Հաւատացէք որ պատրանք չէ պատճառած կնոջ մը, ո՛չ իսկ իրենին։ Ասով հանդերձ, այդ պատրանքները տալու համար, մեծ բանի մը պէտք չկայ, կը վստահեցնեմ ձեզ։

Ու մանկամարդ կինը յարեց յեղակարծօրէն.

—Գիտէ՞ք թէ մեր Պէլ զիս հրաւիրած է Ֆիէզոլ, ամիս մը իր մօտ անցնելու։ Ընդունեցի այդ առաջարկը եւ կը մեկնիմ։

Զարմանալէ աւելի դժգոհ՝ ամուսինը հարցուց թէ որո՛ւ հետ պիտի մեկնէր։

Թէրէզ իսկոյն պատասխանը գտնելով ըսաւ.

—Տիկին Մարմէի հետ։

Առարկութեան տեղի չկար։ Տիկին Մարմէ տեսակ մը ընկերակցող կին (dame de compagnie) էր, բոլորովին պատուաւոր, մանաւանդ Իտալիա կատարուելիք ուղեւորութեանց համար, ուր իր ամուսինը՝ Մարմէ լ՚Էթրիւքս հետազօտութիւններ ըրած էր մեռելատաններուն մէջ։ Միայն թէ Պ. Մարթէն հարցուց.

—Ձեր մեկնումը իմաց տուա՞ծ էք Տիկին Մարմէի։ Ե՞րբ մեկնելու մտադիր էք։

—Յառաջիկայ շաբթու։

Ամուսինը խելացութիւնն ունեցաւ առայժմ ո եւ է առարկութիւն չընելու, նկատելով որ եթէ ընդդիմանար, ա՛լ աւելի պիտի ամրապնդէր անհաստատ քըմահաճոյք մը, միւս կողմէ վախնալով մարմին տալ այդ խոլ գաղափարին։ Ուստի սա խօսքը արտըսեցուց.

—Ապահովաբար, ամէնէն հաճոյալի զբօսանքը ճամբորդութիւններն են։ Խորհեցայ թէ գարնան պիտի կրնայինք այցելել Կովկաս, Թուրքեստան եւ Անդրկասպեան երկիրը։ Ահաւասիկ շահեկան եւ նուազ ծանօթ երկիր մը։ Զօրավար Աննէնքոֆ մեր տրամադրութեան տակ պիտի դնէ կառքեր, ամբողջ կառախումբեր, իր շինած երկաթէ ճամբաներուն վրայ։ Իմ բարեկամս է ան, եւ դուք ալ շատ հաճոյ թուած էք անոր։ Իբր հետեւորդ՝ մեզի պիտի տայ Ղազախներ։ Այսպիսի ճամբորդութիւն մը դէչ չպիտի ըլլայ։

Պ. Մարթէն կ՚ուզէր մանկամարդ կնոջ սնապարծութիւնը գգուել եւ այդ կողմէն ծուղակը ձգել զայն, չկրնալով երեւակայել թէ անիկա աշխարհիկ կնոջ մը հոգին չունէր եւ ոչ ալ այս վերջինին յատուկ անձնասիրութեամբ մղուած էր։ Տիկին Մարթէն անհոգ շեշտով մը պատասխանեց թէ ատիկա գեղեցիկ ճամբորդութիւն մը ըլլար թերեւս։ Այն ատեն Պ. Մարթէն սկսաւ գովել Կովկասի լեռները, հին քաղաքները, պալատները, տարազները, զէնքերը։ Ու յարեց.

—Մեզի հետ պիտի տանինք Սէնեավին դքսուհին, զօրավար Լարիվիէրը, թերեւս Վէնսը կամ Լը Մէնիլը։

Մանկամարդ կինը չոր ծիծաղով մը պատասխանեց թէ հրաւիրեալները ընտրելու ժամանակ կար դեռ։

Հոգածու եւ հաճոյակատար մարդու մը կերպարանքը առնելով, Պ. Մարթէն ըսաւ.

—Բան չէ՞ք ուտեր։ Ախորժակնիդ կը կորսնցնէք հետզհետէ։

(Շարունակելի)

գիտուններ միայն, այլ ամէն վաճառական, միջնորդ, գործակալ եւն., որո՞նք սակայն այս ինչ կամ այն ինչ թերթին թղթակիցներէն շատ կանուխ կ'իմանան ամէն ինչ. հետեւապէս կը կարծենք թէ՝ այդ կարգի տեղեկութիւններ ու գրութիւններ ձանձրոյթ պատճառելէ զատ, ուրիշ բանի չեն ծառայեր, եթէ երբեք թերթը, որու ուղղուած են այդ գրութիւնները, նիւթի նուազութիւն չունի։ ԱՏՈՄ

ՀԻՆ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

(Շար. երէկի թիւէն եւ վերջ)

Գ

Երեք տարի ամբողջ երեք տարի քաշեցեր, երջանիկ կեանք մը անցուցին։ Կեանքի այս տեւողութեան մասին երկուքն ալ շատ ապահով էին։ Բայց օր մը թեթեւ նոպայ մը, գլխու անձկան պտոյտով մը սկսող փոքր հիւանդութիւն մը չորս հինգ օրուան մէջ անկողին պառկեցուց տիկին Կապրիէլը։ Դարմանող բժիշկը իմացուց թէ հէգ կինը ժանտատենդէ բռնուած է։ Խեղճ Անտրէին չուարեցաւ թէ ինչ ընէ։ Ունեցածը չունեցածը ծախսեց, բայց ի զո՜ւր... տիկին Կապրիէլ չկրցաւ ազատիլ, գիշեր մը, առաւօտ դէմ, ձեռքը ն Անտրէին ձեռքերուն մէջ, հոգին աւանդեց...։

Ո՜հ... այս անակնկալ հարուածը շատ սոսկալի ծանր եղած էր իրեն... Բոլոր դրացիները շատ կը ցաւէին հէգ Անտրէին վրայ։ Խեղճ մարդուն էութիւնը աներեւակայելի ցնցում մը կրեց. կը փետէր իր մազերը, անդադար կուլար, կը հեծեծէր, կը նուաղէր, մանաւանդ երբոր տունէն դուրս կը հանէին իր սիրեցեալ կնոջ անշնչացած մարմինը, Անտրէ ինկաւ, մարեցաւ։ Բնաւ չէր ուզեր հաւատալ այս դժբախտութեան, երբեք հաւանական չէր համարեր թէ զինքն այնչափ սիրող հիանալի ընկերուհին այսպէս քանի մը օրուան մէջ առյաւէտ պիտի լքանէր զինքը։

Ո՜հ, Աստուած իմ, ինչ պիտի ընէր հիմա... նորէն առանձի՞ն պիտի մնար... հիմա դարձեալ անընկեր պիտի՞ ապրէր, դարձեալ ճաշարաններու մէջ առանձին ճաշելով, ամուրիի մը սենեակին մէջ առանձին ժամանակ անցնելով, դարձեալ իր հոգին զուարճացնող, իրեն վշտակցող, իրմով զբաղող անհատ մը զուրկ մնալո՞վ կեանք պիտի վարէր... Ահա այս բանը բնաւ չէր կրնար մտնել խեղճ Անտրէի ուղեղին մէջ։ Կապրիէլ առած տարած էր անոր ամէն բանը... Նոյն իսկ բոլոր հաճելիութիւնը. հիմա ան կը նմանէր դժբախտութեան ուրուականի մը, հոգեզուրկ կմախքի մը...։ Ո՜հ, ինչո՞ւ համար, բայց ինչո՞ւ համար կ'ապրէր տակաւին...։ Ո՛չ մէկ բան կրցած էր սփոփանք տալ խեղճ Անտրէին։ Վարկեան մը անգամ չէր կրնար մոռնալ Կապրիէլը։

Շատ հոգեառանջ, շատ անհանդուրժելի կը գտնէր կեանքը։ Կարելի չէր այլեւս ըսել թէ այս խեղճը կ'ապրէր իսկապէս։ Հիմա առաջուան Անտրէին սեւ ստուերը մնացած էր։ Կապրիէլը տեսնելէն առաջ լաւ թէ գէշ ժամանակ կրնար անցընել, բայց հիմա զինքն այնչափ սիրող, այո՛, միայն զինքը սիրող այսպիսի ընկերուհիի մը մահուանէն յետոյ դարձեալ այսպէս անոք մնալ՝ իրեն համար աւելի դժնդակ կը թուէր, քան թէ մահը։ Ո՜հ, հիմա ինչո՞ւ համար չէր լսեր անոր քաղցր խօսքերն ու ատոնաձայները, ինչո՞ւ համար տունէն ներս մտած միջոցին այլեւս չէր տեսներ Կապրիէլը, որ իր չըջազգեստը հաճելիօրէն խշրտացնելով, սանդուխէն վար կ'իջնէր ու կը դիմաւորէր զինքը։ Ինչո՞ւ համար... այսուհետեւ ի՞նչ պիտի ընէր, ինչպէս պիտի ապրէր, այդ կեանքին ի՞նչպէս պիտի հանդուրժէր։ Մինչ կը մտածէր այս բաները, իր սէրը կը կրկնապատկուէր հանդէպ այն կնոջ, որմէ զրկուած էր առյաւէտ։ Ամենէն մոլեգին ըղձանքը, ամենէն խոլ տենչանքը կը զգար, գէթ անգամ մըն ալ տեսնելու համար։ Բայց ի՞նչպէս կրնար տեսնել...։ Կապրիէլին մէկ լուսանկա՛րն իսկ չունէր։ Ահա այս պարագան ամենէն աւելի կը կսկծեցնէր անոր սիրտը։ Գոնէ անոր մէկ լուսանկարն ունենար, թերեւս զայն դիտելով՝ քիչ մը սփոփուէր։ Ինչո՞ւ համար անոր մէկ լուսանկարը հանել տուած չէր...։ Այս բանը մտածելով, բարկութենէն կը փորձուէր ջախջախել իր ուղեղը։ Ա՜հ, գոնէ մէկ անգամ կարենար տեսնել այն աչքերուն երեւապատկերը... գոնէ մէկ անգամ...։ Ահա այս տենչանքը կը ճմլէր խեղճ Անտրէին հոգին։ Գիշերցերեկ, միշտ կը մտածէր, իր տեսած բոլոր դէմքերուն մէջ Կապրիէլին աչքերը կը փնտռէր...։

Դ

Օր մը, մինչ Անտրէն կ'անցնէր հինումին, կոտրտուած զարդանիւթեր, մանր մունր առարկաններ ցուցադրող փերեզակի մը առջեւէն, դողդղալով կանգ առաւ կնոջ մը լուսանկարին դիմաց, որ կը կրէր հին, կոտրտուած չըջանակ մը։ Չէր ուզեր իր աչքերուն հաւատալ։ Աստուա՜ծ իմ... այս ո՞րչափ նմանութիւն։ Աչքերը ճիշդ Կապրիէլի աչքերուն նման նայուածք ունէին... դիմագծութիւնն ալ տարբեր չէր։ Թէեւ այս լուսանկարին մէջ կը տեսնէր գեղեցիկ աղջկան մը դէմքը, որ բնաւ չէր նմանէր Կապրիէլին քիչ մը խորշոմած, քիչ մըն ալ թառամած դէմքին, բայց ընդհանուր գծերուն մէջ նոյնութիւն մը դիտելի էր։ Ճիշդ անոր ծնօտը... ճիշդ անոր ճակատը... անոր շրթները... միթէ ա՛ն էր...., բայց անհնարին էր. այս լուսանկարը չէր կրնար Կապրիէլին, այն անբիծ ու անմեղ կնոջ լուսանկարն ըլլալ։

Այս աղջիկը, իր չըջազգեստով, մերկ բազուկներով, համարձակ դիրքով, հոլանի կուրծքին վրայ տեղաւորած ծաղիկով, կիսաշխարհիկ կիներէն մէկն էր։ Մէկ ակնարկով կարելի էր ըմբռնել անոր ինչ բարի ծաղիկ ըլլալը։ Դեռ քսան տարեկան, շատ գեղանի, բայց նաեւ շատ յանդուգն, շատ տաքարիւն կին մը, միաստակ խաղալիկ մը... որ դեր մը կատարած միջոցին իր լուսանկարը հանել տուած էր։ Ըսել է թէ փճացած, ամօթալուրկ, կեղտոտ, զարշելի, խորշելի կին մըն էր. ըսել է թէ...։

Ո՜հ... Անտրէ այլեւս չէր ուզեր հետեւիլ հաւանականութիւններու այս շարքին։ Ինչ անշուշտ կրնար երեւակայել իրեն համար միշտ խորշելի այսպիսի հասարակ կիներէն մէկը պատկերացնող այս լուսանկարին եւ իր անմեղ ու պաշտելի Կապրիէլին միջեւ։ Բայց կարելի էր, միթէ մարդ մարդու չի՞ նմանիր բնաւ...։ Անտրէ թէեւ պահ մը ուզեց լուսանկարը ձեռքէն վար ձգել, սակայն, հոգեկան անդիմադրելի զօրութիւնով մը դարձեալ ձեռքին մէջ կը բռնէր զայն։ Տարօրինակ հետաքրքրութիւն մը կեղեքեց իր միտքը։

Մի՞ գուցէ Կապրիէլն ըլլայ...։

Այս կասկածին հանդէպ, խղճի խոր տանջանք մը զգաց։ Կարծեց թէ հիմա խեղճ կնոջ հոգին կը խռովանդուէր, վասն զի մէկ երկվայրկեան իսկ կասկած հրաւիրած էր իր վրայ։

«Ո՛չ... ո՛չ... ես ո՛րչափ դէշ մարդ եմ. ինչո՞ւ այսպէս մտածեցի իմ սիրելի Կապրիէլիս համար...։»

Այսպէս մրթմրթալով՝ ուզեց ձգել լուսանկարը, բայց չէր կրնար։ Բանի որ ապահով էր թէ այս լուսանկարը Կապրիէլինը չէ, ինչ վնաս կար զայն քննելուն մէջ։ Այն ատեն միթէ պիտի չկրկնապատկուէ՞ր իր յարգանքն ու վստահութիւնը՝ հանդէպ իր պաշտելի կնոջ հոգիին...։

Դողդղալով, լուսանկարը հանեց չըրջանակէն. ետեւը դարձուց դիտեց. քանի մը տող գիր կար, որոնք այլեւս աղատուած, փչացած եւ մասամբ աւրուած էին։ Կարդաց սա տողերը.

«Սիրելիս, ահա քու ուզած լուսանկարս... սակայն սի՛րտս ալ քուկդ է։ Իմ ճանչցած այնքան երիտասարդներուս մէջ՝ դժբա՛ղ միայն սիրեցի...։»

Ցետոյ դիտեց ստորագրութիւնը.

«Կապրիէլ» . . .

Հիմա այլեւս կասկածի տեղի մնացած չէր։ Այս լուսանկարը, այս գիրը, այս ստորագրութիւնը մէկ վայրկեանի մէջ կ'ապացուցանէին թէ ի՛նչ նկարագիր ունէր իր սիրած ու անարատ ճանչցած կինը։ Զազիր, կեղտոտ կեանք մը...։ Ինքը խաբո՛ւած էր ուրեմն...։ Խաբո՛ւած էին զինքը ուրեմն...։

Այս հարուածը մահուանէ աւելի դըժնդակ տպաւորութիւն մը ըրաւ խեղճ Անտրէին վրայ։ Այո՛, այս հարուածն ա՛նչափ բուռն, ա՛նչափ վիրաւորիչ եղաւ, որ հոն, փերեզակին ցուցադրած վաճառքներուն մօտ, փողոցին մէջտեղը, կնոջ մը լուսանկարը ձեռքը բռնած, ինկաւ։ Ամէն կողմէ վազողները կարծեցին թէ նուաղած էր, բայց ո՛չ, խեղճ Անտրէն մեռած էր իր զգացած սաստիկ ցաւին հետեւանօք։

Կարին Թարգմ. Վ. ՇԱՏՈՒՐԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՍՊԱՆԻԱ

Ազատական կուսակցութիւնը. — Ծրագրի փոփոխութիւն. — Վատիկան. — Ընտրութիւններ։

Պ. Մոնթէրօ-Ռիոս, ընտրական նկատումներով, իր ծրագրին համար ընդունեց այն փոփոխութիւնները, զորս անհրաժեշտ դատած էր նախկին նախարարներու մեծամասնութիւնը՝ ընկերակցութեանց, քուէարկութեան, ուսուցման եւ ուրիշ պարագաներու համար։ Ծրագրին նոր ընագիրը կրօնական միաբանութեանց նկատմամբ կը տրամադրէ թէ հարկ է ազատական կուսակցութեան տենչանքները աստիճանաբար իրականացնել՝ յարգելով հիմնական օրէնքը, ուրկէ կը հասկցուի թէ հաւանութիւն կը յայտնուի Ալմոտովարի դուքսին կողմէ վատիկանի եղած բոլոր զիջողութիւններուն։ Փոփոխուած ծրագիրը կը յայտարարէ թէ ազատական կուսակցութիւնը ընկերվարական չէ բառին իսկական նշանակութեամբ, վասն զի ազատական է։ Ընդհանուր տպաւորութիւնը այն է թէ ծրագիրը, իր հիմնական վիճակին մէջ, նոյն կուսակցութեան համար ուրիշ բանի պիտի չծառայէ, բայց եթէ ընտրութեանց մէջ լաւագոյն կացութիւն մը ունենալու նախարարութեան հանդէպ. նաեւ լաւ բաժին մը ձեռք բերելու ընտրական չըրջաններու բաժանման առթիւ։ Կուսակցութեան պատգամաւորին եւ Պ. Սակաստայի յաջորդին ընտրութիւնը երեսփոխանական ընտրութիւններէն ետքը պիտի կատարուի, վասն զի նախկին նախարարներուն հակառակութիւնները եւ պառակտումները տակաւին կը շարունակուին։

ԱՒՍՏՐԻԱ-ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Երեսփ. Ժողովին Ներքին կանոնագիրը. — Երիտասարդ-Չեխեր եւ Գերմաններ. — Վիճաբանութիւն մը։

Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը, ուրբաթ օրը աւարտեց ներքին կանոնագրին փոփոխութեան վիճաբանութիւնները։ Երիտասարդ-Չեխ Պ. Բրամարց յայտարարեց թէ իր կուսակցութիւնը այն տեսակ բարեփոխման մը միայն կրնայ հաւանիլ որ անկարելի ընծայէ վիճաբանութեանց խափանումը։ Որովհետեւ Գերմանները կը բողոքէին՝ դիտել տալով թէ անզէն պիտի մնան մեծամասնութեան մը հանդէպ, Պ. Բրամարց պատասխանեց թէ Գերմաններուն իրաւունքները բաւական են աւելի յարգուած էին, քանի որ ինը միլիոն Գերմաններ 206 երեսփոխան ունին, մինչդեռ 16½ միլիոն ոչ-գերմաններ՝ 219։ Ցետոյ ներքին կանոնագրին փոփոխութեան վերաբերեալ զանազան առաջարկութիւններ յղուեցան 48 անդամէ բաղկացած յանձնաժողովի մը, առանց պայմանաժամ մը որոշելու անոր աշխատութեանը համար։ Նախարարապետ Պ. ֆոն Բէրպէր ծանոյց թէ ինք ալ ներքին կանոնագրի ծրագիր մը կը պատրաստէ զոր մօտ օրէն պիտի ներկայացնէ նոյն յանձնաժողովին։ Շատ հաւանական չէ, սակայն, որ բոլոր այդ պարագաները գործնական արդիւնք մը տան։ Երեսփ. Ժողովի նոր ներքին կանոնագիր մը երկու երրորդի մեծամասնութեամբ միայն կրնայ քուէարկուիլ, եւ այդ մեծամասնութեան գոյացումը անկարելի կ'երեւայ։

ՖՐԱՆՍԱ

Կրօնական միաբանութիւններ.— Կառավարական ծրագիր.— Ելմտացոյցի յանձնաժողովը։

Ֆրանսայի նախարարները, շաբաթ օրը, Էլիզէի մէջ գումարուեցան Պ. Լուպէի նախագահութեամբ։ Նախարարապետ Պ. Գոմպ հաղորդեց կրօնական միաբանութեանց յանձնաժողովին եւ իր միջեւ գոյացած համաձայնութիւնը՝ այրերէ բաղկացած 54 միաբանութեանց կողմէ ներկայացուած արտօնութիւնները քննելու մասին։ Ինչպէս ծանուցուեցաւ, տրուած տեղեկագիրները, միաբանութեանց տեսակին համաձայն, երեք դասակարգերու բաժնուելով այնպէս պիտի քննուին։

—Կրթական ու ներքին գործոց նախարարները Խորհրդարանին պիտի ներկայացնեն օրինագիծ մը, որուն նպատակն է արտօնութիւն տալ կառավարիչներուն, որպէս զի երբ քաղաքապետները դիմադրեն, կարենան շէնքեր վարձել հասարակաց հանրային վարժարաններ, որոնց հիմնուիլը անհրաժեշտ դատուի։ Այդ օրինագիծը կը կարճեցնէ ներկայ օրէնքին տրամադրած պայմանաժամը ու գործողութիւնները որոնք երբ միաբանական վարժարանները ջնջուին, չեն ապահովեր աշակերտներու շուտով տեղաւորումը հանրային վարժարաններու մէջ։

—Ելմտական յանձնաժողովը կը շարունակէ ելմտացոյցին քննութիւնը։ Շաբաթ օրը արտաքին գործոց նախարարը ներկայանալով բացատրութիւններ տուաւ իր ելմտացոյցին վրայ։ Յանձնաժողովը որոշեց գաղտնի պահել արտաքին նախարարին յայտարարութիւնները։ Սակայն կ'ըսուի թէ Պ. Տէլքասէ պարզեր է միջազգային քանի մը խնդիրներու հիմնական կացութիւնը։ Դատական Նախարար Պ. Վալլէ ալ նոյն յանձնաժողովին ներկայանալով, բացատրութիւններ տուաւ ելմտացոյցին վրայ։

ՏՐԷՅՖԻՒՍԻ ԴՈՐԾԸ

Պ. Ժօրէսի յայտարարութիւնը.—Նոր յայտնութիւններ.—Զօլայի մէկ վկայը.—Ռէնի դատաւարութիւնը։

Տրէյֆիւսի գործը նորէն կենդանութիւն կ'առնէ։ Վէքբզոնի մէջ կատարուած քաղաքական գումարումի մը պահուն Պ. Ժօրէս, որ Երեսփ. Ժողովին փոխ-ատենապետն է, սա յայտարարութիւնը ըրաւ.

«Վստահ եղէք թէ կիսաւարտ չթողունք պատուոյ վերահաստատման գործը որուն ձեռնարկուեցաւ, եւ կը խաբուին անոնք որ կարծեցին թէ Տրէյֆիւսի գործը աւարտած է։ Զօլա մեռաւ, ներկայ չգտնուեցաւ իր գործին կատարմանը, բայց վստահ էր թէ իր մահէն ետքը պիտի աւարտի։ Ըսած էր թէ ճշմարտութիւնը ճամբայ առած է։ Վայրկեան մը կարծուեցաւ որ ճշմարտութիւնը յոգնած ըլլալով կեցած է։ Սխալ է։ Նոր հետազօտութիւններու ձեռնարկուած է։ Նոր ոճիրներ եւ նոր իրողութիւններ գտնուած են որոնք պիտի հրապարակուին։ Ո՛չ՝ շնորհ կ'ուզենք եւ ոչ ալ ներում։ Արդարութիւն կ'ուզենք, կատարեալ արդարութիւն, եւ մեր դատին յաղթանակը։»

Հետեւեալ օրը Պ. Ժօրէս ծանոյց իր ընկերվարական բարեկամներուն, որոնք դարձեալ Վէքբզոնի մէջ գումարուած էին զայն լսելու, թէ մտադիր է ամէնէն մօտ առիթէն օգտուիլ՝ Երեսփ. Ժողովի բեմէն նոր յայտնութիւններ ընելու Տրէյֆիւսի գործին վրայ։ Տրէյֆիւսի բարեկամները շատոնց գիտէին թէ Հէնրի գնդապետին, Մէրսիէ զօրավարին եւ Պուադըֆրի գործած ոճիրները, ինչպէս պարզուած են դատական գրութիւնները, դեռ շատ պակաս են, եւ թէ կարելի է որ այդ ոճիրներուն ամէնէն մեծերը չեն իմացուած վճռաբեկ ատեանին եւ Ռէնի զինուորական ատեանին կողմէ։ Պ. Ժօրէս յարեց թէ Հէնրի գնդապետին անձնասպանութեան պարագաներն ալ դեռ կատարելապէս յայտնի չեն, պարագաներ որոնց մասին ոչ ոք ջանացած է լոյս սփռել։ Այդ մասին կատարուած հետազօտութիւնները այն սեւ ու բազմաթիւ իրողութիւններն առաջ բերին որ դատին վերաքննութիւնը նոյն իսկ 1900ին կրնար կատարուիլ։ Նոյն ատենի նախարարութեան անպարտութիւնն էր մտածել տալը թէ ժամանակը դեռ չէ հասած՝ Տրէյֆիւսի պատիւը վերահաստատելու։ Պ. Ժօրէս որոշած կ'երեւայ ամէն վտանգ աչքը առնելով առաջ տանիլ վերաքննութիւնը՝ պարտաւորելով նախարարութիւնը որ իրեն գործակցի։ Ըսուած կ'երեւի Զօլա իր Ճշմարտութիւն վէպին մէջ զոր Օռօռ իբրեւ թերթօն հրատարակեց, Տէլպոսի (Ժօրէս) միջոցաւ գործին նոր պարագան յանձնել կու տայ դատական նախարարին։ Հետեւեալ օրը Երեսփ. Ժողովին մէջ հարցապնդում մը կ'ըլլայ այդ մասին։ Դատական նախարարը կը պատասխանէ թէ գործը լոկ դատական է եւ նախարարութիւնը չուզեր քաղաքական հանգամանք մը տալ անոր։ Ընդհանուր անտարբերութեան մէջ օրակարգին կ'անցուի եւ Ռազանի (Ռէն) վճռին ջնջումին քիչ վերջը վճռաբեկ ատեանին կողմէ խմբագրուած երեք պարբերութիւններ Սիմոնի (Տրէյֆիւս) անմեղութիւնը կը հռչակեն։ Ճշմարտութիւնը վերջապէս յաղթական կը հանդիսանայ։ Զօլա կարելի է որ այդ ձեւին տակ կը գուշակէ Տրէյֆիւսի կուսակիցներուն հետեւելիք ընթացքը։ Կ'ըսուի թէ Պ. Ժօրէս Երեսփ. Ժողովին մէջ պիտի յայտարարէ թէ ծանր անկանոնութիւններ գործուած են Ռէնի դատաւարութեան պահուն, ուր, առաջին դատավարութեան պէս, թուղթեր ներկայացուցուած են դատաւորներուն, առանց տեղեկութիւն տալու ամբաստանեալին, մանաւանդ Գերմանիոյ վերագրուած կեղծ նամակներ։ Պ. Ժօրէս կ'ըսէ թէ իր երեւան հանելիք իրողութիւնները շատ աւելի կարեւոր են Հանրի գնդապետին գործած խարդախութիւններէն։

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

Բանակցութիւններ.— Խնդրոյն լուծումը.—Բողոքողներ։

Հեռագրական գործակալութիւնները ծանուցին թէ Պ. Պօուէն, երկուշաբթի օրը, տեսակցած է Անգլիոյ, Գերմանիոյ եւ Իտալիոյ ներկայացուցիչներուն հետ, թէ անգլիական բրոթոքոլը ընդունուած է Վենէզուէլայի խնդրոյն կարգադրութեանը համար, բաց ի թեթեւ փոփոխութենէ մը, եւ թէ Ուաշինկթընի մէջ այնպէս կը նկատուի որ բանակցութիւնները քիչ ատենէն պիտի յաջողին։ Այդ լուրերէն սա կը հետեւի թէ Պ. Պօուէն, Ռուզվէլթ նախագահին մերժումէն ետքը՝ որով չէ ուզած իրաւարարի դեր կատարել Տէրութեանց պահանջած նախամեծարութեան խնդրոյն մէջ, ալ եւս չէ պնդած իր ըրած առաջարկութեանը վրայ, եւ թէ կ'ընդունի երեք տէրութեանց առաջարկութիւնները։ Հետեւեալ հեռագիրները որոնք գործակալութեանց հաղորդած հեռագիրներէն քիչ մը հին թուական կը կրեն, դարձեալ շահեկան են, վասն զի նոր մանրամասնութիւններ կը հաղորդեն որոնք ցոյց կու տան նպաստաւոր լուծում մը։ Աւասիկ այդ հեռագիրները.

Ուաշինկթըն.— Այսօր կը պատրաստուին ստորագրուելիք բրոթոքոլները։ Երեք տէրութեանց իւրաքանչիւրը երկու հատ պատրաստած է Պ. Պօուէնի կողմէ ստորագրուելու համար։ Առաջինը կը վերաբերի նախամեծարութեան խնդրոյն եւ բրոթոքոլը ստորագրուելէն անմիջապէս ետքը պաշարման վերցուելուն։ Երկրորդը կը վերաբերի զանազան պահանջատէրերու առնելիքներուն գանձման՝ Վենէզուէլայի մաքսատանց վարչութենէն։ Այդ բրոթոքոլը կը տրամադրէ թէ Վենէզուէլայի կառավարութիւնը նախ երեք տէրութեանց իւրաքանչիւրին 5,500 անգլիական ոսկի պիտի հատուցանէ։

--Երբ ծանուցուեցաւ այն լուրը թէ Ռուզվէլթ նախագահը չուզեր իրաւարար ըլլալ երեք տէրութեանց պահանջած նախամեծարութեան խնդրոյն մէջ, Պ. Պօուէն Անգլիոյ դեսպան Սըր Մ. Հէրպէրթի մօտ գնաց, վասն զի ինֆլուէնցայէ բռնուած ըլլալով չէր կրնար դուրս ելլել։ Դեսպանը ըսաւ Պ. Պօուէնին թէ իր կողմէ ստորագրուելիք բրոթոքոլը պատրաստ է։ Գերմանիոյ դեսպան Պառոն Շրէք ֆոն Սթէրնպուրկ ալ քիչ ետքը այցելութիւն տուաւ Պ. Պօուէնի եւ ըսաւ թէ ստացած է գերման բրոթոքոլը՝ ստորագրուելու համար։

ՇՈՒԷՏՑԻ ԵՐԿՐԱԽՈՅԶԸ

Բարիզի Աշխարհագրական Ընկերութեան մէջ. — Պ. Սվէն Հէտինի բանախօսութիւնը.—Պատուոյ Լէգէոնի պատուանշան։

Ինչպէս անցեալ օր ծանուցինք, կեդր. Ասիոյ մէջ իր կատարած երկրախուզութիւններով ծանօթ տոքթ. Սվէն Հէտին բանախօսութիւն մը արտասաներ է Բարիզի Աշխարհագրական Ընկերութեան արտակարգ մէկ նիստին մէջ, իր ուղեւորութեանց պատմութիւնը ընելով։ Բազմաթիւ ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին Բարիզի Նորվէկիական դեսպան Պ. Աքէրման, Թուրքեստանի նախկին կուսակալ պարոն Վրէսքի եւ արտաքին գործոց նախարար կոմս Ռոքէր։ Ընկերութեան նախագահ Պ. Կրանտիտիէ, որ անդամ է Կաճառին, նախ յիշեցուցեր է անուանի երկրախոյզին առաջին ուղեւորութեան մանրամասնութիւնները։ Այդ ճամբորդութեան մէջ երկրախոյզը կտրեր անցեր է Բամիրի ձիւնապատ սարահարթերը, Ալայի լեռները, «սառոյցէ լեռներուն հայր» կոչուող Մուս-Թակ-Աթայի սառուցիկ դաշտերը ու ելեր է մինչեւ 6300 մէթր բարձրութեան վրայ։ Ցետոյ անծանօթ ուղիներու մէջ նետուելով՝ տոքթ. Սվէն Հէտին մեծ վտանգներ աչք առեր ու մտեր է Թաքլա-Մաքանէի մէջ ընդարձակ անապատը մը՝ ուր կեանքը գոյութիւն չունի բնաւ, ջուր չկայ հոն եւ բուռն հովեր չեն դադրիր աւազէ ալիքներ յարուցանելու, որոնք ամէն վայրկեան կը սպառնան իրենց տակ թաղելու ճամբորդները։ Այդ ճամբորդութեան միջոցին է որ երկրախոյզը կորսնցուցեր է իր ընկերներէն երկուքը, բոլոր իր գոյքերը, գործիքները եւ ուղտերը։ Եթէ երբեք կրցած է մահուան ամէնէն սոսկալիէն ազատել իր հետեւորդները, ատիկա իր կորովին կը պարտի միայն, որ խրախուսած է իր ընկերներուն բարոյական ուժը։ Այս ճամբորդութենէն յետոյ Պ. Սվէն Հէտին խուզարկեր է Բամիրի եւ Հինտու-Քուշի հարաւ-արեւելեան կողմը,—ճամբայ մը՝ ուրկէ անցած էր Մարքօ Բօլօ Վենետիկցի ճամբորդը, 600 տարի առաջ — անապատ մը անցնելով, ուր երեւան հաներ է քրիստոնէական առաջին դարերէ ի վեր չորցած աւազներու տակ թաղուած մէկ քանի քաղաքներ։ Այս ճամբորդութիւնը, որ աշխարհագրական կարեւոր արդիւնքներ տուած է, թէեւ ամենէն դժուարին ու ամէնէն վտանգաւոր ճամբորդութիւններէն մէկը ըլլայ զոր մարդ կարենայ երեւակայել, տեւ է վհատութիւն առաջ չէ բերեր յանդուգն երկրախոյզին հոգիին մէջ։

Տոքթ. Սվէն Հէտին, լաւ չըշտուած ձայնով, նկարագեղ ու սրամիտ լեզուով մը, պատմութիւնը կ'ընէ իր վերջին երեք ճամբորդութեանց կեդրոնական Ասիոյ ու Թիպէթի մէջ։ Կը պատմէ թէ, 1899 յունիս 24ին մեկնելով Սթօքոլմէն, հասեր է Բաշկար եւ անկէ Լէյլիք՝ Եարքէնթ Տարիմայի վրայ։ Շուէտի թագաւորին եւ Ռուսիոյ կայսեր ոչ նուազ դրամական օգնութեամբ։ Հանգստաւէտ կերպով տեղաւորուած գետանաւի մը մէջ, հետեւեր է գետին, մինչեւ Լոպ-Նորի չրջակաները։ Կարաւան մը ցամաքէն հետեւեր է գետանաւին։ Դեկտ. 7ին հարկ եղեր է կանգ առնել, որովհետեւ գետը սառոյցով պատուեր է։ Երկրախոյզը այցելեր է Թաքլա-Մաքանի անապատը եւ յառաջանալով դէպի արեւմուտք՝ մինչեւ Անտէլ հասեր է, անծանօթ ճամբաներէ անցնելով, իսկ 1900 փետրուարին ալ՝ Եանքի-Քոլ։ Մարտի առաջին օրերուն մէջ, դէպի արեւելեան անապատները կը մտնէ, Լոպի երկիրը կ'այցելէ եւ միտքը կը դնէ Բում. Տարիմայի ընթացքին հետեւիլ։ Նախկին Լօպ-Նոր ցամքած լիճին մօտ՝ աւազներուն տակ թաղուած քաղաքի մը աւերակները կը խուզարկէ։ Կը հաւաքէ քանդակուած փայտեր, չինական դրամներ, խեցանօթներ, արձաններ եւ չինական վաւերագրեր, մեհենագրոշմներով ծածկուած։ 1900ի մայիսին, երկրախոյզը կը հեռանայ Եանքի-Քոլէն, Թիպէթ ուղղուելու համար։ Չորս ամսուան մէջ կը խուզարկէ Աքթաղ-Թակը, Աստին-Թակը, Կոպի անապատին մէկ մասը, եւ իր բազմաթիւ կարաւանին ընկերակցութեամբ, որ մինչեւ հիմա Եւրոպացիներուն կողմէ կազմուածներուն մէջ ամէնէն կարեւորն է անշուշտ, կը կտրէ կ'անցնի Արթա-Թակը, ուր ամէն օր կը պաշարուի փոթորիկներէ։ Վերջապէս կարաւանը կը հասնի մեծ արօտավայրեր, ուր կը բնակին Հոն, Սվէն Հէտին, Մողոլի ձեւով ծպտած, եւ ընկերակցութեամբ Խազախի եւ Լամայի մը, նմանապէս ծպտուած, կը փորձէ ուղղուիլ դէպի Լասա, Թիպէթի խորհրդաւոր մայրաքաղաքը։ Ի դերեւ կ'ելլէ այդ փորձը. կը ձերբակալուի ու Թիպէթցիներու պաշտօնեաներուն եւ երկրին վեհապետին հրամաններուն առջեւ կը ստիպուի ետ դառնալ։ Հոնկէ, Հնդկաստանի մէկ մասը այցելէ յետոյ, երկրախոյզը կ'ուղեւորի Բաշկար, ուր կարաւանը կը քայքայուի։ Այս շահեկան բանախօսութենէն յետոյ, արտաքին գործոց նախարարութեան պաշտօնիրակը ըսաւ թէ իրեն պաշտօն յանձնուած է Պ. Տէլքասէի կողմէ, Ֆրանսական կառավարութեան շնորհակալութիւնները յայտնելու Տոքթ. Սվէն Հէտինի եւ միեւնոյն ատեն սրտագին երկրախոյզին յանձնել Պատուոյ Լէգէոնի Գ. աստիճանը։ Այս խօսքերը ծափահարուեցան ներկաներուն կողմէ։ Տոքթ. Սվէն Հէտին ողջագուրուելէ յետոյ Պ. Լը Միր դը Վիլէրի հետ, շնորհակալութիւն յայտներ է Ֆրանսական կառավարութեան կողմէ իրեն եղած մեծ պատուին համար։ Երկրախոյզը իր խօսքը վերջացուցեր է, ըսելով թէ այդ պատուին արժանի պիտի ընէ ինքզինքը, նոր աշխատութիւններով ու ճիգերով։

Ներքին Լուրեր

ԿԱՐՄՐԱԽՏԻՆ ՇԻՃԱՒԷՆԸ.— Ինչպէս ծանուցուեցաւ, Վիէննայի բժշկական համալսարանին տղայոց հիւանդութիւններու ուսուցիչ տոքթ. Մոզէր շիճաւէն մը գտած է կարմրախտին դէմ։ Վեհ. Սուլթանը, Իր հայրական հոգածութեամբը, փափաքելով որ Իր կայսր. հպատակներն ալ օգտուին այդ գիւտէն, Համիտիէ հիւանդանոցին մանրէաբանական տոքթ. դեղագործ Սիւլէյման Նուրի պէյը Վիէննա ղրկեց, այդ առթիւ ուսումնասիրութիւն կատարելու։ Սիւլէյման Նուրի պէյ այդ շիճաւէնին պատրաստութեան եղանակը տոքթ. Մոզէրէն տեղեկանալով, Կ. Պոլիս դարձաւ։ Վեհ. Սուլթանը հրամայեց որ Պրուսայի նահանգէն երեք ձիեր գնուին ու Համիտիէ հիւանդանոցը ղրկուին՝ այդ շիճաւէնին պատրաստութեանը համար։ Այդ ձիերը, երէկ, Պրուսայի կուսակալին կողմէ Կ. Պոլիս ղրկուելով, յանձնուեցան նոյն հիւանդանոցին, ուր մասնաւոր ախոռ մը պատրաստուած է անոնց համար։

ՊԱՂՏԱՏԻ երկաթուղիին առաջին մասին շինութեանը համար կազմուած յանձնաժողովը որ կը բաղկանայ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշայէ եւ Անատոլի երկաթուղիին ընդհանուր տնօրէն տոքթ. Զանտէրէ ու տնօրէն Պ. Հիւկնէնէ, երէկ ալ գումարուեցաւ եպարքոսական պաշտօնարանին մէջ եւ երկու ժամու չափ խորհրդակցեցաւ։ Արդիւնքը մատուցուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին։

ԱՄԲԱՍՏԱՆԻՉ ԱՏԵԱՆՆԵՐ.— Պետական Խորհուրդը որոշեց որ մինչեւ հիմա ամբաստանիչ ատեան չունեցող նահանգներուն մէջ ամբաստանիչ ատեաններ հաստատուին։ Նոյնը ըլլայ նաեւ գաւառներուն համար։ Այդ որոշումը մատուցուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարարութեան խորհրդական Նասիմ փաշա, երէկ, Իտալիոյ ու Ռումանիոյ դեսպանատուններն երթալով փոխադարձ այցելութիւն տուաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պառոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն, երէկ, արտաքին գործոց նախարարին պաշտօնարանը երթալով տեսակցեցաւ Ն. Վսեմութեան հետ։

ԶԻՆՈՒՈՐՆԵՐԸ.— Զինուորական առթիւ բանջարեղէնները նուազ ըլլալով, կայսեր. Իրատէ մը հրամայեց որ զինուորներուն ուտեստի համար բանջարեղէնը անպակաս ըլլայ։

ՃԱՊՈՆԻ կառավարութիւնը Սօլէյլ Լըվան պատուանշանի առաջին կարգը տուաւ Սպարապետ Րիզա փաշայի։ Այդ պատուանշանը ու հրովարտակը յանձնուեցան Ն. Բարձրութեան։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը, Թուրքիոյ եւ Յունաստանի միջեւ կնքուած հիւպատոսական պայմանագրութեան տրամադրութեանց համաձայն, ծանոյց բոլոր նահանգները թէ սոյն երկիրները բնակող Հելլէն հպատակները պարտաւոր են թէմէթթիւ տուրք վճարելու։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին յանձնաժողովը նկատելով որ նոյն երկաթուղին շինութիւնը հետզհետէ կը յառաջանայ, որով ծախքերն ալ նոյն համեմատութեամբ կ'աւելնան, որոշեց որ թէ՝ Կ. Պոլսոյ եւ թէ գաւառներու մաքսատուններն ապրանքներուն համար տրուելիք թէզքէրէները Հիճազի երկաթուղիին յանձնաժողովին կողմէ տպագրել տրուելով, իւրաքանչիւրը քառասուն փարայի տրուի մաքսային վերատեսչութեան։ Պարզ թուղթի վրայ թէզքէրէ գրող պաշտօնեաներէն կէս ոսկիէն մինչեւ մէկ ոսկի տուգանք առնուի։ Հիճազի երկաթուղիի յանձնաժողովին այդ որոշումը վաւերացաւ կայսր. Իրատէով։ Մաքսային վերատեսչութիւն այդ թէզքէրէներուն փոխարժէքը ամիս ամիս պիտի ղրկէ նոյն յանձնաժողովին։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Խառն Ժողովը նկատողութեան առաւ Երուսաղէմի Յունաց Պատրիարքին մէկ գիրը, որով Ֆէնէրի Պատրիարքարանին աջակցութիւնը կը խնդրէ՝ հարիւր յիսուն հազար ոսկի փոխառութիւն մը կնքելու՝ Երուսաղէմի Պատրիարքարանին պէտքերուն համար։ Խառն Ժողովը իր յառաջիկայ նիստին մէջ նորէն պիտի խորհրդակցի այդ խնդրոյն վրայ։

ՎԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆՑ պայմանագրութիւններու մասին քաղաքապետութեան պատրաստած ծրագիրը զոր մանրամասնօրէն ծանուցինք, Մեծ-Եպարքոսին կողմէ վերստին պետական Խորհուրդին ղրկուեցաւ։

ԱԾԽԱՎԱՃԱՌՆԵՐԸ.— Քաղաքապետութիւնը նկատելով որ ածխավաճառները միշտ օդերու գէշութենէն եւ ձմեռուան սաստկութենէն կ'օգտուին՝ ածուխին հարիւր օխան 45-50 դրուշի ծախելու, մինչդեռ անցեալ տարուընէ աւելի ածուխ բերուած է այս տարի, ծանուցեր թաղապետութեանց միշտ հսկել, որպէս զի ածխավաճառները 40 դրուշէն աւելի չկրնան ծախել։ Աւելի վաճառողները կամ ածուխին վրայ ջուր լեցնողները դրամական տուգանքի պիտի դատապարտուին։ Երբ իրենց ընթացքը կրկնեն, պատիժ պիտի սաստկանայ։

Պ. ՊԱՐԱՎԷԼՈՎ.—Սոֆիայէն կը գրեն երկուշաբթի օրուան թուականով.—Պ. Բենդօ Պարավէլովի յուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուեցաւ։ Մեծ բազմութիւն մը ներկայ էր։ Սոֆիայի բոլոր բնակիչները ուզեցին տեսնել հանգուցեալին մարմինը որ իր տանը մէջ դրուած էր, բայց բազմութիւն չհաւաքուելուն համար, միայն ազգականները, բարձրաստիճան պաշտօնատարները եւ գաւառներէն եկած պատուիրակութիւնները ընդունուեցան։ Մեռելական արարողութիւնները Ս. Քրալ եկեղեցիին մէջ կատարուեցան՝ նախագահութեամբ Տ. Պարթէնի մետրապոլիտին՝ որ շրջապատուած էր բազմաթիւ կղերականներէ։ Ֆէրտինանտ իշխանն ալ ներկայ էր եկեղեցիին մէջ։ Երեսփոխան Միրոֆի սրտայոյզ դամբանականով մը գծեց հանգուցեալին կեանքը. գերեզմանատան մէջ ալ դամբանականներ արտասանուեցան, մանաւանդ Բեդերսպուրկսքիա Վեդոմոստի թղթակիցին կողմէ։ Ս. Էկզարքին կողմէ ալ ներկայ էր Սոֆիայի մետրապոլիտը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.—Դամասկոսի մէջ յունուար 20էն 26 քոլէրայէ 33 մահ ու 43 մահեր պատահած են։ Հիւանդութեան սկիզբէն ի վեր պատահած մահերու թիւն է 3,896։

ՐԸՏՎԱՆ ՓԱՇԱ.—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ սենեկապետ [illegible]
ջողաւ ցաւակցութիւն յայտնել [illegible] քաղաքապետ Րըտվան փաշայի [illegible] մահուանը առթիւ։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պ. Գրիսթիչ, աչջի օրը, այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ՄԻՍԻՆ ԳԻՆԸ.—Քաղաքապետութիւնը հեռագիր ստացաւ թէ՝ Սէլանիկէն 4000 ու Տրապիզոնէն 2,800 ոչխարներ ճամբայ հանուած են դէպի Կ. Պոլիս։ Յունուար 5էն 22 Ուզուն Չայըր ժամանած ոչխարներուն թիւն է 3,848 գարաման, 2,750 դըվըրճըք։ Ծախուեցան առաջինները 7.30 եւ վերջինները 8.10 դրուշի օխան։ 1900 այծեր ալ բերուելով ծախուեցան 7.10 դրուշի։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը ներկայ գտնուեր է խըտիվական Օբէրային մէջ «Բրոգէրբի» ներկայացման։ Ապպաս փաշա, իր օթեա

կը հրաւիրելով Պ. Քամիլ Սէն-Սաէնսը, ջերմապէս շնորհաւորեր է զայն։

—Լորտ ու Լէտի Քրոմըր որոնք Սուտանի մէջ ուղեւորութիւն մը կը կատարէին, Գահիրէ վերադարձեր են։

—Սըր Էտկար Վինսընդ յունուար 17ին Գահիրէ ժամանելով, հիւրընկալուեր է Լորտ Քրոմըրի կողմէ։

ՀԻՃԱԶԻ երկաթուղիին յանձնաժողովը կը ծանուցանէ թէ նոյն երկաթուղիին ի նպաստ հաստատուած վարձակալութեան պայմանագրութիւններուն թուրքերէն ու ֆրանսերէններն ալ տպագրուած են ու կը ծախուին Երկրագործական Պանքային կեդրոնական վարչութեան մէջ ու պայմանագրութիւն վաճառող խանութները՝ իւրաքանչիւրը մէկ ղրշ.ի եւ հարիւր հատոնց արցակները՝ 93 ղրուշի՝ մէճիտիէն քսան ղրշ. չեն։

— Ռուսական երկու զրահաւորներ յունուար 17ին Սուէզ ժամաներ են։ Նաւաբաժնին մնացած մասն ալ քանի մը օրէն Բոռ-Սայիտ կը հասնի։

—Լորտ Ուոլսլի, անգլիական բանակին նախորդ սպարապետը, յունուար 27ին Աղեքսանդրիա ժամաներ է՝ Սըր Տոնալտ Քըրրիի եւ մէկ քանի բարեկամներու հետ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՄԻԱՑՈՒՄԸ.— Կայս. Իրատէի մը համաձայն, յանձնաժողով մը կազմուեցաւ հանրային պարտքի միացման խնդրով զբաղելու։ Այդ յանձնաժողովը, որուն նախագահն է առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշա, կը կազմեն Էվգաֆի նախարար Ղալիպ փաշա, ելմտական նախարար Րէշատ փաշա, անդամներու, հանքերու ու երկրագործական նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշա եւ ելմտական նախարարութեան խորհրդական Րիզա պէյ։ Յանձնաժողովը երէկ իրիկուն գումարուելով, մինչեւ ուշ ատեն խորհրդակցութիւն կատարեց։

ՕՍՄ. ԵՐԿԻՐՆԵՐԷՆ արտածուած ձիերէն հարիւրին մէկ մաքս պիտի առնուի։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Դեր-ծովակալ Շիւքրի փաշայի պաշտօն յանձնուեցաւ հսկել օսմ. ուժ մարտանաւերու վերանորոգման գործին որ Թէրսանէի մէջ կը կատարուի՝ Անսալտօ նաւագործարանին ճարտարագէտներուն կողմէ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ Թրամուէյներու ընկերէն Պ. Բէրտըքարիս քանի մը օրէն Նուրէմպէրկ պիտի երթայ՝ իր պայմանագրութիւնը վերանորոգելու Քոնթինէնթալ Կէզէլշաֆթ Ֆիւր Էլէքթրիշէ Ունթէրնէհմունկէն հետ, վասն զի Թրամուէյի բաժնեթուղթերուն մեծ մասը այդ Ընկերութեան եւ Պրիւսէլէն երկու ճարտարագործներու քով կը գտնուի։

ԻԶՄԻՐԷՆ մինչեւ Բունթա, Ցունաց գերեզմանատան առջեւ, Փարալը քէօփրիւ, Թաղապետութիւնը Թրամուէյի գիծ մը շինել պիտի տայ։ Այդ գործը նուազուրդի դրուած է. շինութեան սկսելու թուականէն մինչեւ հինգ ամիս շինութիւնները պիտի աւարտին եւ բացման թուականէն մինչեւ հինգ տարի չինողը պիտի շահագործէ։

ՊԱՂՏԱՏԻ գաւառական թերթը կ'ըսէ թէ տեղւոյն Թղթատարական պայուսակներէն գողցուած 3700 ոսկիէն մինչեւ հիմա 2821 ոսկի ձեռք անցուած են։ Մնացածն ալ երեւան հանելու մասին խուզարկութիւնները կը շարունակուին։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ Իտարէի ժողովը քննելով Բալուի ելմտական նախկին պաշտօնեայ Մուսթաֆա Նաիմ էֆ.ն, արկղակալ Ղազարոս ու Յակոբ էֆ.ները եւ հաշուակալութեան նախորդ առաջին քարտուղար Արթին էֆ. որոնք զեղծումներ գործած են, մեղապարտ ճանչցեր է զանոնք։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳԱՅ ընդհանուր քննիչը գրեց Բ. Դրան՝ փութով կատարել անուանումը այն պաշտօնեաներուն որոնք պիտի կազմեն գաւառակներու կեդրոններուն մէջ հաստատուելիք հուզուզի դատարանները, ինչպէս կը տրամադրէ մասնաւոր հրահանգը

ԹԷՔԻՐՏԱՂԻ նախնական դատարանին նախագահը, կ'ըսէ Մալիմաք, փոխուած է։ Նոյն դատարանին միւս պաշտօնեաներուն նկատմամբ ալ փոփոխութիւններ կատարուած են։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ ծաղկախտ երեւան ելած է։ Հինգ տարեկանէն վեր եղած տղաք նորէն պիտի պատուաստուին։

—Իզմիրի Սէնթ-Անթուան հիւանդանոցին մէջ Աննէթա Ակուսթինա անուն կին մը մեռեր է՝ հարիւր վեց տարեկան։

ՄԵՏԱՔՍԻ ՔՆՆԻՉՆԵՐԸ որոնք, ինչպէս ծանուցինք, մրցման քննութեամբ ընտրուեցան, վեց հարիւրական ղրշ. ամսաթոշակ պիտի ստանան։

ՊԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ որոշեց մասնաւոր արհեստապետ մը կարգել իբրեւ օթէլներու չրջուն թարգման ծառայողներու, էմանէթճիներու եւ կառավարական պաշտօնարաններու մէջ միջնորդութիւն ընողներու համար։ Ատո՞նցմէ յանձնակատարներու եւ առեւտրական միջնորդներու պէս, երեք աստիճանի վրայ տուրք առնել՝ Ա. 200, Բ. 160 եւ Գ. 120։ Միանգամայն ծանոյց թէ առանց թէզքէրէի որ եւ է արհեստաւոր չգտնուի։

ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Մէրսինի մէջ Եանքօ Աբոսթոլիտի անուն մարդ մը իմանալով որ Իզմիրի Սէնայի վարժարանին վերջին վիճակահանութենէն 300,000 ղրշ. շահող 8,113 թիւ տոմսակին մէկ ութերորդ մասը Աւետիս անուն մարդու մը քով կը գտնուի, իսկոյն անոր դիմեր եւ ըսելով որ տոմսակը ամորթի է, Աւետիսը համոզեր, դրամը տուեր ու տոմսակը առեր է։ Եանքօ անմիջապէս Իզմիր փութացեր, վիճակահանութեան պարգեւը գանձեր եւ պատրաստութիւն տեսեր է Իզմիրէն մեկնելու։ Աւետիս այդ միջոցին հասկնալով որ խաբուած է, իսկոյն կառավարութեան դիմեր է։ Մէրսինէն ղրկուած հեռագրի մը վրայ՝ Եանքօ ձերբակալուեր է, բայց կ'երեւայ թէ դրամներուն մէկ մասը մսխած է, վասն զի բաւական ճոխ կեանք մը կ'անցըներ հոն։

ԶՄԵՌԸ.—Տիւրզէքիրէն կը գրեն թէ վերջերս ձիւն տեղացեր է եւ բաւական սաստիկ ձմեռ կ'ընէ։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Ղալաթիա, Մահմուտիէ ճամբուն հաստատուած զինավաճառ Նիքիթիչ ոստիկանութեան դիմելով յայտնեց թէ, աչխի գիշերը, խանութէն 100ի չափ ռէվօլվէրներ եւ դրամները գողցուած են։ Ատոր խանութէն կեղծ բանալի մը գտնուեր է, որով բացուած ըլլալու է դուռը։ Ոստիկանութիւնը քննութիւն կը կատարէ։

ԽԱՂԱՄՈԼՆԵՐ.— Բերայի ոստիկանութիւնը Եէնի-Չարշիի 76 թիւ տունը կոխելով, Տիմիթրի, Թոտորի ու Պարսիկ Էսատ անուն անձերը ձերբակալեց. ատոնք խոստովանեցան թէ խաղամոլութիւն կ'ընէին։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— 1890ի 4% բրիօրիթէ օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ պարտաթուղթերուն 25րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի Հանր. Պարտքի վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ, Պոլիս։

* *

1890ի 4% Օսմանիէ փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ պարտաթուղթերուն վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Հանր. Պարտքի վարչութեան կեդրոնատեղիին մէջ։ 5—5

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱՅԺՄԷՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՆԼՈՅԾ ԽՆԴԻՐ ՄԸ

Գատըգիւղի Թաղ. Խորհուրդին խնդիրն ալ՝ թաղային անլոյծ խնդիրներու կարգը կը դասուի կամաց կամաց, Ֆէրիգիւղի եկեղեցիին վերաշինութեան համար հանգանակուած դրամին ո՛ւր, որո՛ւ քով գտնուելուն, ինչ եղած ըլլալուն պէս, որ հանելուկ մը կը մնայ միշտ, գէթ հանրութեան համար։ Սա տարբերութեամբ որ Ֆէրիգիւղինը դրամական գործ մըն է, որու մասին թերեւս մօտէն գիտակցութիւն ունենայ Պատրիարքարանը, մինչդեռ Գատըգիւղինը ընտրական գործ մըն է։ Ամիսներ եղան որ այդ Թաղ. Խորհուրդին դէմ բաւական ծանր բաներ գրուեցան. ենթակաները քննութիւն պահանջեցին։ Պատրիարքարանը քննիչ մարմին մը ղրկեց. ըսուեցաւ թէ գանգատող կողմը փողոցին մէջտեղ, չոգենաւի մեկնումին քանի մը վայրկեան մնացած՝ հասեր է Պատրիարքարանի ներկայացուցիչներուն եւ բացատրութիւն տուեր է։

Ցետո՞յ։— Ոչինչ։

Եթէ քննութեան մը պէտք տեսնուեցաւ, լրագրական հրատարակութիւններու հանդէպ, ուրեմն արդիւնքը պէտք էր որ ծանուցուէր յստա՛կ, բացորո՛շ կերպով։ Իսկ եթէ «անուշ տեղը կապել» լաւագոյն սեպուեցաւ, ինչ որ լուծման եղանակ մըն է վերջապէս՝ ասանկ պզտիկ, անկարեւոր խնդիրներու համար, ան ալ գոնէ հաղորդուելու էր առանց այլեւայլքի։ Ամէն թերթ մէյ մէկ կերպ համարատուութիւն ըրաւ ու մեկնութիւն տուաւ այդ քննութեան արդիւնքի մասին։

Բայց գոցուած վէճ մը, թաղային կուսակցական խնդիր մը արծարծել չէ նպատակնիս։ Իրողութիւն մը կայ մէջտեղը, որուն վրայ միայն կ'ուզենք ծանրանալ. Գատըգիւղի պէս կարեւոր տրուարձանի մը եկեղեցին օրինաւոր Թաղական Խորհուրդ մը չունի այսօր։ Զայն առժամապէս վարող անդամները կրնան տիպար Թաղականներ եղած ըլլալ ու խղճմտօրէն վարել գործերը, բայց վերջապէս prestigeէ զուրկ են՝ իրենց անորոշ դիրքին պատճառաւ։ Երէկ ծանուցուեցաւ որ Պատրիարքարանի որոշմամբ քանի մը նոր անդամներ պիտի աւելցուին հիներուն վրայ «գնոր տնօրէնութիւն»։

Երբե՞ վերապահուած է այդ «գնոր տնօրէնութիւն»ը։ Նախորդ տարւոյ վերջին ամսուն ալ հրատարակուեցաւ թէ Ծնունդի տօներէն սոքի վերապահուած է՝ վերջնական կազմակերպութիւն մը տալ այդ կազմալուծեալ Թաղ. Խորհուրդին։

Գատըգիւղի ազգայինները՝ իրենց գործնական մարդու արդար համբաւովը ականկալել կուտային՝ թէ հոգածու պիտի գտնուին Թաղ. Խորհուրդի ընտրութեան հրահանգ ստանալու Պատրիարքարանէն։ Ըրի՞ն թէ չըրին այս տեսակ փորձ մը։ Թաղին ծանօթ անձնաւորութիւնները ձեռնպահ կը մնան, ու մնացածներն ալ ազդեցութենէ զուրկ են Թաղ. Խորհուրդին քով։ Իսկիւտարցիները, որոնք թաղային բուռն վէճեր ու խնդիրներ ունեցան, Պատրիարքարանի հրահանգով քուէարկութեամբ Թաղ. Խորհուրդ մը ընտրեցին՝ որ հանդարտեցուց միտքերը եւ վստահաբար կը վարէ եկեղեցիի ու դպրոցի գործերը։ Ինչո՞ւ նոյն բաղդին չարժանանան նաեւ Գատըգիւղցիները։

Ս. Պատրիարք Հայրը որ ստամոքսի տկարութեան պատճառաւ մէկ քանի օրէ ի վեր իր բնակարանը կը մնար, այս առաւօտ Պատրիարքարան գնաց։ Ն. Սրբազնութեան ներկայացան Փոխանորդ Սրբազանը եւ Կրօնական Ժողովի անդամներէն Տ. Կարապետ Ա. քհ. Սանտալճեան, ինչպէս նաեւ ուրիշ վարդապետներ ու քահանաներ։ Պատրիարքարանի բոլոր դիւաններու տեսուչները Ն. Սրբազնութեան այցելեցին եւ իրենց պաշտօնին վերաբերեալ հրահանգներ ստացան։ Պատրիարքարանի մէջ այսօր Ս. Պատրիարքը կարգ մը գրութիւններ աչքէ անցընելով՝ անոնց վերաբերեալ տնօրինութիւնները պիտի կատարէ։

—Երուսաղէմի լուսարարապետութեան մասին՝ Պատրիարքարանէն եւ Երուսաղէմատունէն կ'իմանանք թէ մինչեւ ցարդ վերջնական ու որոշ տեղեկութիւն մը չէ հասած։ Իրազեկ անձեր կը կասկածին թէ ընտրական ձեւակերպութիւնները դեռ ամբողջացած ըլլալու չեն, որովհետեւ Երուսաղէմի ամբողջ միաբանները, ո՛ւր որ ալ գտնուին, իրենց քուէն տալու են ըստ օրէնի, մինչդեռ թէ՛ մայրաքաղաքիս մէջ եւ թէ՛ գաւառներու մէջ Երուսաղէմի միաբան եպիսկոպոսներ ու վարդապետներ կան, որոնք դեռ քուէ չեն տուած։

—Ս. Էջմիածնի դիւանապետը Կորիւն վարդապետ երկար նամակ մը գրելով Պատրիարքարան՝ կը հերքէ ասկէ առաջ Պոլսահայ թերթերու մէջ իրեն դէմ եղած հրատարակութիւնները, որոնց մէջ կարգ մը զեղծումներ վերագրուած էին թէ՛ իրեն եւ թէ՛ Խորէն էֆ. Խրիմեանին։

—Կէտիկ Փաշայի Թաղ. Խորհուրդը պաշտօնագիր մը ուղղելով Պատրիարքարան՝ խնդրած է որ առժամեայ քարոզիչ Տ. Կարապետ Ծ. վրդ. Տէր-Կարապետեան մինչեւ Զատիկ քարոզչութեան պաշտօնը շարունակէ։

—Իզմիրէն կը գրեն մեզ թէ Նշան էֆ. Հարենց, Ս. Լուսաւորչեան Հիւանդանոցի հոգաբարձութեան գանձապետը, այդ հաստատութեան յոբելեանին առթիւ եղած նուիրատուութիւններէն իր քով աւանդ մնացած դրամին — որ խնդրոյ նիւթ եղաւ լրագրութեան մէջ — 325 ոսկին փոխանցեր է Տնտեսական Խորհուրդի ատենապետ Կարապետ էֆ. Ազնաւուրեանի անուան։ Մնացեալ 200 ոսկին ալ պիտի յանձնէ եղեր փետրուարի վերջը։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Տիկին Վերժին Պ. Կիւլպէնկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Հիւանդանոցիս եղած նուիրատուութեանց չորրորդ ցուցակն է, Գումար երրորդ ցուցակի ղրուշ՝ 19,564, Կրօնիկ եւ Կարապետ էֆ.ք Փափազեան, 324, Տէր եւ Տիկին Ճիվան էֆ. Պ. Մանուկեան 216, Տէր եւ Տիկին Ներսէս էֆ. Փափազեան 108, Միսիս Ֆօլրինթըն Պոլսոս 108, Գ. Կ. Ճէլվահիրճեան էֆէնտիք 108։ Գումար 20,428 ղրշ.։

(Հոգաբարձութիւն)

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1902 դեկտ. 19էն 1903 յուն. 25

Աստիճան Զ. 200նոց — Զ. 200նոց.— Հայրապետ Նազարեան բժիշկ ընդ Վարսենիկ Մ. Փափազեանի։

Աստիճան Է. 150նոց. Սիմոն Ճ. Արխանեան փաստաբան ընդ Հայկանոյշ Յ. Ալթըբարմաքեանի։

Աստիճան Ը. 100նոց — Ը. 100նոց.— Յովհաննէս Ս. Տիլսիզեան վաճառական ընդ Վիքթօր Մ. Թէլֆէեանի։

Աստիճան Թ. 80նոց—Ժ. 50նոց.— Գարեգին Գ. Ղազարոսեան Բ. Դրան պաշտօնեայ ընդ Էֆթիկ Գ. Աղասեանի, Սիմոն Գ. Ալթունճեան ոսկերիչ ընդ Հայկուհի Ս. Խաչերեանի, Աբրահամ Մ. Տ. Աբրահամեան գօմիսիօնճի ընդ Արշալոյս Յ. Թորոսեանի։

Աստիճան Ժ. 50նոց.—Երմոգինէ Տ. Պչագճեան իւլէմէճի ընդ Սաթենիկ Ն. Պարոնեանի, Տիրան Յ. Սարըեան դեղագործ ընդ Եւնիկէ Ս. Մէրճիմէքճեանի, Աւետիս Մ. Տէր Միքայէլեան գործակատար ընդ Արուէմ Ս. Թիւրապեանի, Լեւոն Ե. Փափազեան գրագիր ընդ Էլիզա Ն. Թորոսեանի։

Աստիճան Ժ. 50նոց եւ ԺԱ. 25նոց.— Գրիգոր Մանուկեան գործակատար ընդ Եւնիկէ Յարութիւնեանի։

Աստիճան Ժ. 50նոց եւ ձրի.— Կարապետ Մելքոնեան սրճեփ ընդ Սիրանոյշ Գ. Մկրտչեանի, Աւետիս Ս. Երկանեան սվաճի ընդ Վարդուհի Թոթիկեանի։

Աստիճան ԺԱ. 25 կէս եւ խաչագին.—Ալիքսան Պ. Օգուլտուչեան ատաղձագործ ընդ Պեղիկ Աւետիսեանի, Յարութիւն Մարտիրոսեան ձկնորս ընդ Սաթենիկ Խաչիկեանի։

Աստիճան ԺԱ. կէս եւ ձրի.—Յարութիւն Յ. Սանտալճեան դերձակ ընդ Վերժին Պուճուկեանի, Յարութիւն Փիլիպպոսեան կառագործ ընդ Թարսի Վանկէլի, Մելքիսեդեկ Մ. Պալօեան արայճի ընդ Էօժէն Յ. Ներսէսեանի, Արշակ Յովսէփեան ատաղձագործ ընդ Հայկանոյշ Կարապետեանի, Բերովբէ Գ. Թաթարեան ատաղձագործ ընդ Գոհար Ջանթալըեանի։

Աստիճան միայն 20 եւ 25.—Անդրանիկ Տ. Թիթեղագործ ընդ Մաննիկ Ցակոբեանի։

Աստիճան նոյն 20 եւ ձրի.—Միհրան Չէքիճեան թիթեղագործ ընդ Պարդեւիզա Բիւլիւքեանի, Ագրիպաս Ս. Հիւնքեարպէյէնտեան ջրհանկիր ընդ Պեծթրիս Մաղլըմեանի, Հայկ Ցակոբեան ձկնորս ընդ Սրբուհի Յովհաննէսեանի, Երուանդ Տիգրանեան ձկնորս ընդ Պեծթրիս Ռուբէնեանի։

Ձրի եւ ձրի.— Սարգիս Սահակեան սպասաւոր ընդ Նուազսիա Համբարեանի, Գառնիկ Գրիգորեան սպասաւոր ընդ Մարթա Գաբրիէլեանի, Սարգիս Գրիգորեան կօշկակար ընդ Եղիսաբեթ Իսաիրեանի, Արմենակ Գրիգորեան ձկնորս ընդ Մարիամ Կարապետեանի, Յարութիւն Ցակոբեան ձկնորս ընդ Հայկանոյշ Նշանեանի։

ԲԵՐԱՅԻ ԱՂՔԱՏԱՆՆԱՄԸ

Աղքատախնամս կը փութայ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ՝ արդուկի ծանօթ վարպետ Ցակոբ Պոտիկեան եւ Ցարութիւն Գաթըրճեան ընկերք արդուկի եւ լուացքի գործարան մը բացած են, Բերա, Թագսիմ փողոց, թիւ 19։

Սոյն վարպետները իրենց խնամեալ աշխատութեամբ, մաքրութեամբ եւ չափաւոր գիներով իրենց դիմողները գոհացնելու առաջադրութենէ զատ, Աղքատախնամիս ամէն ամիս չահարաժին մը նուիրելու ինքնայօժար եւ գովելի յանձնառութիւնն ալ ունեցած են։

Ուստի, Աղքատախնամս ներկայիս հրաւէր կը կարդայ բոլոր բարեսէր ազգայնոց՝ զանոնք քաջալերել իրենց ձեռնարկին մէջ, որով միանգամայն ստացուած պիտի ըլլան Աղքատախնամիս նուիրական գործին։

Ի դիմաց Աղքատախնամի

Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ

ՏՈՔԹ. Տ. ՔԱՐԱՄԱՃԻ — ՏՈՔԹ. Տ. ԱՃԷՄԵԱՆ

5—10

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՏՐԻԷՍԹ, 11 փետրուար.—Սաքսոնիոյ իշխանին ու իշխանուհիին ամուսնալուծման դատին համար կազմուած մասնաւոր դատարանը իր վճիռը արձակեց, որով երկու կողմերուն միջեւ եղած ամուսնական կապը լուծուած կը հռչակէ՝ ամուսնական անհաւատարմութեան հետեւանքով զոր Լուիզ իշխանուհին գործած է՝ լեզուի ուսուցիչ Պ. Ժիրոնի հետ։ Վճիռը կը յարէ թէ այդ լուծումը առաջ բերող յանցանքը ամբողջովին կը ծանրանայ Լուիզ իշխանուհիին վրայ, որով այս վերջինը կը դատապարտուի դատական բոլոր ծախքերուն հատուցման։

ԼՕԶԱՆ.— Պ. Ժիրոն որ Պրիւսէլէն կու գայ, կէս օրին հոս ժամանելով, ճամբան շարունակեց դէպի Նիոն՝ Պ. Լէօբօլտ Վոլֆլինկի հետ։

ԺԸՆԵՎ.—Իրիկուան ժամ 3,25ին Պ. Ժիրոն հոս հասաւ՝ իմանալու ամուսնալուծման դատին արդիւնքը։ Տրեզտայի մասնաւոր դատարանին վճիռը դեռ ծանօթ չըլլալով Ժընեվի մէջ, իրիկուան ժամ 5ին Պրիւսէլ վերադարձաւ։ Պ. Ժիրոն «Լա Մէթէրի»ի հիւանդանոցը չգնաց եւ պիտի չերթայ։

ՎԻԷՆՆԱ.— Երեսփ. Ժողովին յանձնաժողովը ընդունեց, 14ի դէմ 18 ձայնով, զինուորագրութեան ծրագիրը։ Մերժեց երկու տարուան զինուորական ծառայութեան համար եղած առաջարկութիւնը

ՍԷՄԼԻՆ.— Սերպիոյ Թագաւորը ու Թագուհին հոս ժամանեցին աւստրիահունգարական մասնաւոր կառախումբով։ Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր անունով ողջունուեցան Խրուաթիոյ կուսակալին կողմէ որ բանախօսութիւն մը արտասանեց, մաղթելով որ Սերպիոյ Թագաւորին ու Թագուհիին հունգարական հողի վրայ կարճատեւ բնակութիւնը չատ գոհացուցիչ կերպով անցնի։ Աղեքսանդր Թագաւորը պատասխանեց, ուրախութիւն յայտնելով որ Ֆրանց Եօզէֆ կայսրը կուսակալին յանձնարարած է՝ ողջունել զինքը ու կինը. յարեց թէ չատ երջանիկ է, վասն զի այդ պարագային մէջ կը տեսնէ նոր ապացոյց մը այն բարեկամութեան զոր կայսրը կը տածէ Օպրէնովիչներու գերդաստանին նկատմամբ։

ԲԱՐԼՈՎԻՑ Սերպիոյ Թագաւորը ու Թագուհին կէսօրէն վերջը հոս հասան եւ ընդունուեցան Խրուաթիոյ կուսակալին եւ քաղաքային ու զինուորական իշխանութեանց կողմէ։ Ցետոյ կառքով Բրոսէտօլ գացին։ Հոն Թագաւորը ու Թագուհին աղօթեցին եւ պսակներ դրին Միլան Թագաւորին գերեզմանին վրայ։ Աղեքսանդր Թագաւորը, մեկնելու պահուն, խնդրեց Խրուաթիոյ կուսակալէն՝ իր շնորհակալութիւնները մատուցանել կայսեր՝ եղած հիւրասիրութեան համար. նաեւ յոյս յայտնեց թէ իր այցելութիւնը աւելի պիտի ամրապնդէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ եւ Սերպիոյ միջեւ եղած մտերմական յարաբերութիւնները։ Ապա, ժողովրդեան խանդավառ ցոյցերուն մէջտեղը, Աղեքսանդր Թագաւորը ու Թագուհին Պէլկրատ ուղեւորելով, իրիկուան հոն հասան։

ԻՍՄԱՅԻԼԱ.— Փետրուար 1էն 10 Սուէզի ջրանցքէն անցած նաւերու թիւն է 100 եւ գոյացած հասոյթը՝ 2,670,000 ֆրանք։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՓԱՐԻԶ, 11 փետր.—Երեսփ. ժողովը բուռն վիճաբանութենէ մը եւ Պ. Ռուվիէի միջամտութենէն ետքը, քուէարկեց գինեգործներու մենաշնորհին ջնջումը։

—Այսօր պատժական ատեանին առջեւ սկսաւ Բաթոր-Իւմպէրի դատը։ Թէրէզ Իւմպէր ազդու կերպով պաշտպանեց ինքզինքը եւ ծանոյց թէ վաղը գրութիւններ ցոյց պիտի տայ՝ հաստատող իր չահագործուած ըլլալը։ Ըսաւ նաեւ թէ եղեռնագործ ատեանին մէջ զգայացունց յայտարարութիւններ պիտի ընէ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Վաղը կամ հետեւեալ օրը Կապոյտ Տետրակ մը պիտի հրատարակուի։

ՏՐԻԷՍԹ.—Դատարանը վճռեց Սաքսոնիոյ իշխանին ու իշխանուհիին ամուսնալուծումը, անիրաւ ճանչնալով իշխանուհին։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Պ. Պոուէն, այսօր, Վէնէզուէլայի խնդրոյն վերաբերեալ բրոթոգոլը ստորագրեց Իտալիոյ հետ։

ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ.—Նիւ-Եօրքէն առնուած լուրերու նայելով, ցորենի գինը բարձր է, որով հոս ալ բարձրացաւ։ Վերջին գինն է 6/4/75։

ՍԱՆ-ՖՐԱՆՍԻՍՔՕ, 8 փետր.— Աւստրալիա նոր տեղեկութիւններ Ընկերութեան կղզիներու փոթորիկին նկատմամբ.— Թուամոթու կղզիներու խումբն ալ վնասուած է։ Փոթորիկը քանի մը օր շարունակեր է։ Առաջին լուրը Բարէիթի (Թահիթի) տարեր է Եխմեօ չոգենաւը յուն. 26ին։ Հետեւեալ օրը ժամաներ է ուրիշ շոգենաւ մը՝ չորս հարիւր ազատուածներով։ Ատոր նաւապետը ըսեր է որ զոհերուն թիւը 800 հոգի է միայն Հաօ, Հիքուէրա ու Մարոքան կղզիներուն մէջ։ Այդ երեք կղզիները կը վերաբերին Թուամոթուի խումբին։ Հիքուէրայի մէջ ուր հազար բնակիչ կան, մարգարիտի որսորդութեամբ զբաղող, 500ը մեռած են։ Հաօ ու Մարոքան բոլորովին աւերակ դարձած են։ Ութ Եւրոպացիներ խեղդուած են։ Ատոնցմէ կին մը անձնասպան եղեր է զգացած երկիւղէն։ Արշիպեղագոսը կազմող կղզիները ծովին երեսէն հազիւ 20 ոտք բարձր են։ Բնակիչները ծառերու վրայ ելեր են, բայց աւելի բարձր տեղեր եղողները միայն ազատուեր են։ Ողջ մնացողները լողալով գացեր են զիրենք ազատող շոգենաւը։ Փոթորիկը զգացուեր է նաեւ Ռայաթէա եւ Սու-լը-Վան կղզիներուն մէջ, ուր մեծ վնասներ հասուցեր է, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահեր։ Ընկերութեան եւ Թուամոթօ կղզիներուն մէջ ողջ մնացողները անօթի են եւ կարելի է որ չատերը մեռնին օգնութիւն չհասած։ Ֆրանսական իշխանութիւնները երկու մարտանաւ ղրկեցին, ուտելիքներով եւ անուշ ջուրով։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Նիւ-Օրլէանսի ֆրանսական գաղթականութեան գլխաւոր անդամներուն իմաց տրուեր է թէ նախագահ Լուպէ 1904 յունիս 15ին հոն պիտի երթայ ֆրանսական մարտանաւով մը։ Այս վերջինը կարելի եղածին չափ հեռու պիտի կենայ Միսիսիփիէն։ Կը յուսացուի որ նախագահ Ռուզվէլթ Նիւ-Օրլէանսի մէջ միանայ Պ. Լուպէի, եւ երկուքը միասին Սէն-Լուի երթան, հոն կազմակերպուած արուեստահանդէսը այցելելու համար։

—Նախագահ Ռուզվէլթ անհանգիստ է թեթեւ ցրտառութեան մը պատճառաւ. սակայն ասիկա արգելք չըլլար որ հանրային գործերը վարէ։ Նախագահին ձայնն ալ մարած է, ինչ որ, հաւանաբար, մէկ քանի օր պիտի տեւէ։

ՊԷՏԷՐՍՊՈՒՐԿ.—Ջարին կառքը, ուր կը գտնուէին կայսրը ու թիկնապահ մը, անցեալ չաբաթ օր, մեծ արագութեամբ կ'ուղղուէր դէպի Նէվսքա պողոտան, երբ, կամուրջին քով, ձիերը սայթաքեցին խաղալու վրայ եղող երկու աղջնակներ։ Կառապանը իսկոյն կեցուց ձիերը եւ Նիքոլա կայսրը իսկոյն վար ցատկեց եւ աղջիկներէն մէկը ազատեց ձիերուն ոտքերուն մէջէն։ Միւս աղջիկը ինքնիրենը վեր ելլելով՝ խոյս տուած էր։ Այն փոքրիկ աղջիկը՝ զոր իր ձեռքերուն մէջ առաւ կայսրը, Ֆէտորա Բավլէվսքա կը կոչուի։ Եօթը տարեկան է եւ դուստրը՝ մեքենագործի մը։ Սրունքներուն եւ դէմքին վրայ վէրքեր ստացած է։ Կայսեր հրամանով դեղարան մը փոխադրեցին զայն եւ յետոյ հիւանդանոցը։ Կայսրը յետոյ ծնողքին հաղորդեց աղջկան վիճակը, որ ծանր չէ բնաւ։

ՀՌՈՄ.— Սէքցիայի նաւագործարաններուն մէջ աշխատող գործաւոր մը, որ Պարապինօ կը կոչուի, չատ պարզ գործիք մը հնարեր է, որ ցոյց պիտի տայ թէ նաւ մը ո՛ւր ընկղմած է եւ զայն ջուրին երեսը պիտի կրնայ հանել։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 29 Յունուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Օ. Ո.	32	30 ½
Ամէնէն բարձր գին	»	33	—
Ամէնէն վար գին	»	32	28
Ռումէլիի Երկաթուղի գոց	ֆր.	125	12
Ամէնէն բարձր գին	»	125	25
Ամէնէն վար գին	»	124	25

ԲԱՑՈՒՄ 30 Յունուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	Բ. Կ.	32	05
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	125	75
Շիրքէթի Խայրիէ		30	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Գանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օսմ.		6	10
Դօս. Օսմ. Շանժ է Վալէօր		6	13
Դամ. Ապահ. Ընկ.		4	25
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6	15
» ժուիսանս		1	60
» պարտաթուղթ		491	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		496	—
Թրանսվալ		145	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		265	75
Լավրիոմ		79	
Անատոլըի երկաթուղի բաժնեթուղթ		12	10
» պարտաթուղթ	«	522	50

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	111	15
» » » չէք	»	110	38
Փարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	63 ¾
Պէրլին անտոկոս չէք	մարք	18	57
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	06

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Ռօլ Էմբէրիալ	»	90	20
Քրիմիք	»	51	06
Է ճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	102	50
[illegible] Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ	92	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	60	50
» » » Դ. բաց.	29	75
» » » Դ. գոց.	29	87
Օսմանեան Գանքա	14	12
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5%	43	50
» Մոնոբոլ	44	50
Պուլկարական 1888	98	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ	107	63
Տօմինիալ	105	—
Թրանսվալ	5	75
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	36 ½

ՓԱՐԻԶ, 11 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանթ 3%		100	02
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ. բաց.	Ղրշ.	30	—
» » » գոց.	»	30	32
» » » Բ.	»	61	45
» » » Գ.	»	32	90
Օսմ. Կայս. Գանքա	ֆր.	696	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	129	75
Օսմ. մաքսատուն	»	476	—
Օսմ Ռէժի	»	376	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4%	»	—	—
Քրէտի Լիոնէ	»	1120	—
Իտալական Ռանթ	»	102	60
Սպանիական արտաքին	»	90	95
Թրանսվալ	»	146	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	160
Դրամս գ'ոց	»	—	—

ՊԷՐԼԻՆ, 11 Փետրուար

Ռուպլը	ֆր.	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	123	70
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	70
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	315

ՎԻԷՆՆԱ, 11 Փետրուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	10
Ռումէլի երկաթուղի	»	120	10
Օսմ. Ռէժի	»	348	—

ՊՐՈՒՍԷԼ, 11 Փետրուար

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	30	07
Ռումէլի երկաթուղի	126	75

{Էն Առաջ Սա Կարդացէք}

ՀՈՎԱՆՈՑԱՎԱՃԱՌ

ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՅԿԱԶՆ

Քանի մը հարիւր կամ հազար ղրուշ ծախսելով կը գնէք կամ շինել կու տաք զգեստ, չապիկ, ֆէս եւ գլխարկ՝ վայելելու եւ վայլեցնելու համար։ Աղէկ։ Բայց ինչ օգուտ. եթէ անձրեւի մը բռնուիք ու եթէ հովանոց չունենաք — կամ անձրեւ չանցնող հովանոց մը — ատոնք ամբողջ կը թթուին եւ նորութեան չնորհքը չի մնար վրանին։ Ուստի, խնամով շինուած, ձեւաւոր եւ բնաւ անձրեւ չթափանցող ՀՈՎԱՆՈՑ մը գնեցէք Ղալաթիոյ հռչակաւոր հովանոցավաճառ Միհրդատ Հայկազնէն։ Գինն կը մնայ

ԱՆԳԻՐԸ

Ո՛վ էր այն Սուրբը, որ ատելով ատեց կինը, այլ այնչափ ա՛լ աւելի սիրելով սիրուեցաւ Հայ կինէն.— Նոր հրատարակուած Անգիր Դպրութիւն Դրքի Ռ. հատորի Գ. Տետրի մէջ գրուած է Սուրբ ԿԱՐԱՊԵՏն է ան։ Գին քառամսէին 10, եւ ամբողջին՝ 25 ղրուշ։ Դիմել Պաղտասարեան Գրատուն, Սուլթան Համամ, Թ. 14։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

ԽԱՆԻ ԳԱՐԵՋՐԱՏԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ

([illegible])

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամոզութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն՝ երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամհանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

ՆՈՐՏՏԱՅՉԸՐ ԼՈՅՏ

NORDDEUTSCHER LLOYD

Paquebot poste Impérial Allemand

Պրեմէն-Նիւ Եօրքի գիծ

ՔՐՕՆՓՐԻՆՑ ՎԻԼՀԷԼՄ 28 Յնվ.

ՔԷՕԼՆ 22 »

Պրեմէն-Բուլպայի գիծ

ՎԱՅՄԱՐ 15 Յնվ.

ՖԱՐԼՍՐՈՒՀԷ 29 »

ՌՕԼԱՆՏ 24 »

Պրեմէն-Համպուրկ-Մայր. Արեւելքի գիծ

ԲՐԻՆՑ ՀԷՅՆՐԻԽ, 21 Յնվր.ին մեկնելով պիտի երթայ Քոլոմպօ, Բէնանկ, Սինկաբուր, Հոնկ-Քոնկ, Շանկայ, Նակասաքի, Հիօկօ եւ Եօքոհամա։

Պրեմէն-Աւստրալիոյ գիծ

ՁԻԹԸՆ, 28 Յնվր.ին մեկնելով պիտի երթայ Քոլոմպօ, Ֆրէմէնթլ, Ադէլայտ, Մէլպըրն եւ Սիտնէյ։

Պիտի ընդունի ապրանք եւ ուղեւոր վերոյիշեալ նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Գործակալներուն

Կ. ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԵԱՆ եւ Ժ. ՏԷՔՈՒԱՆ

Կալաթա, Փարաքէօյ Ծէնի խան, Թիւ 21

Ծան.—Գործակալները յանձնառու կ'ըլլան ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փոխադրել յիշեալ նաւահանգիստներէն մէկը։

ՄՈՒԶՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 687 ՄԻԼԻՈՆ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաէէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՏԻԶԱՐԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ

ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՇՕՅՈՎ

VIN et SIROP de DUSART

Տիեզերահռչակ գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆադ մը չօն ամենէն աղդեցիկ վերանորոգիչն է։

Ոսկրաթերը տղոց ատամները կը շինէ ու կը զօրացնէ. ուժ կուտայ թոյլ և նուաղին տղոց։

Ըղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն փոխեր և աւելի կորովի տղայ կը ծնին։

Լաքթօ-ֆոսֆադը ատամնահանութեան կամքը կը չատցունէ և տղայք կը պաշտպանէ ընդդէմ աճման հիւանդութեանց։ Իր ազդեցութեամբ, ակռաները շուտ կը բուսնին։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ • Ա.

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Հիւանդութենէ ապաքինողներու տկար կազմ ունեցողներու, արեան աղքատութեան և մարմի հիւանդութեան ենթարկուողներուն ու կուրծքի տկարութեան ալ տառապողներու՝ ձկան իւղ կը յանձնարարեն. սակայն՝ ձկան իւղին անախորժ հոտն ու զզուելի համը կը գանգատեն շատ գործածողները, որոնք կամ զայն չանցով կը խմեն և կամ կը սորութեն բնաւ չի խմել։ Ֆրանսայի քիմիական ճարտարէն տոքթէօր ԲՈՒՐԹՈՒԼ, նոր ձկան իւղ մը պատրաստած է ԲՈՒՐԹՈՒԼԻ ՁԿԱՆ ԻՒՂ անունով, որ հասարակ ձկան իւղէն ալ աւելի ազդեցիկ, համէն ու հոտէն զերծ է բոլորովին. խիստ անուշ համ ունի և անուշ, եղեւինի ու մանդարինի հոտ կը զգացնէ. ինչ որ բացառիկ դիւրութիւն մըն է գործածելու։ Ո՛չ խմուելու ատեն, ո՛չ ալ անկէ ետք բնաւ զզուանք չի զգար խմողը։ Բժիշկները միաձայնութեամբ կը յանձնարարեն ԲՈՒՐԹՈՒԼԻ ԱՆՈՒՇԱՀԱՄ ՁԿԱՆ ԻՒՂԸ, որ մեծ ու ժամանակ ազդեցիկ և փորձուած դարման է դժուարամարսութեան, կուրծքի հիւանդներու, հարբուխի, կուրծքի տկարութեան և մինչեւ իսկ կրծային ախտերու, Բոքախտի։ Ամէն ճաշէ առաջ մէկական դգալ առնել պէտք է։

Կը ծախուի Պոլսոյ գլխաւոր Բժիշկներու դեղարաններ։ Սուլթան Համամ Մէջիտի Լիւոս և Պոնտէցիանոսի դեղի մթերանոցներու և ամէն մեծ դեղարաններու մէջ։

796 33—52

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամէն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին քով, Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած այս մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքումա եւ թաւշեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «թիւլ» վարագոյրներ, աղոր-ներ, քորնիշներ, գետինի մուշամաներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով, ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ

635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՁԿԱՐԴԱՑԱԾ ՄԻ՛ ԱՆՑՆԻՔ

Արիւնը, ոսկորները, ջիղերը. ակռաները և մարդուս կազմուածքին ուրիշ մասերը որոշեալ քանակութեամբ ՖՕՍՖՕՐ կը պարունակեն որ մարմնոյն առողջութիւնը պահպանելով անդամներուն կանոնաւորապէս աշխատելուն կ'օգնէ։ Այս Ֆօսֆօրը որ թանկագին է մարդկային կազմուածքին համար, շատ անգամ կը քիչնայ հիւանդութեանց պատճառով և ու անձը որ կորսնցուցած է մարմնոյն ֆօսֆօրը, տեւական տկարութեանց կ'ենթարկուի։ Արիւնը կը տկարանայ, ջիղերը կը թուլնան, ծունկերը կը կորսին ամբողջ մարմնոյն և գլխաւորապէս ուղեղին մէջ յոգնութիւն կը զգայ. միտքը կը տրոփէ և դեռ այս կ'ըզգայ շատ մը անհանգստութիւններէ կը տառապի։

Կորսուած Ֆօսֆօրը կրկին արեան մէջ մտցնելու և զայն դարմանելու համար, բժիշկներ երբ հնարքը մը կը խորհէին, այս տարի Բարիզի առաջնակարգ քիմիագէտներէն Պիյօն՝ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼՕՆ անունով դեղ մը հնարեց որ կազմուած ոյժը կատարելապէս կը մտցնէ արեան մէջ, ջիղերու, ոսկորներու ու մարդուս կազմուածքը կը զօրացնէ, և մարմնոյն դիւրամարսութիւնն կուտայ։ Անոնք որ իրենց ուղեղն ու մարմինը յոգնեցուցած են, անոնք որ ջղամտութիւնն պատճառով անկարողութեան մատնուած են և վերջապէս անոնք որ ոյժի պէտք ունին, անհրաժեշտ է որ Օ ՎՕ ԼԷՍԻԹԻՆ ՊԻԼՕՆ Ovo-Lécithine Billon առնեն։ Օ վօ լէսիթին Պիյօնը որ ամենէն ազդու դեղն է շաքարախտին, ընդունուած է Ֆրանսայի բժշկական Ակադեմիէն և կը ծախուի մեծ դեղագործներու ու դեղավաճառներու քով։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊՈՆՍՈՒԻՏԷ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8/20ի կայս. հրամանով թողեալ հաշույթք

ԻՍ. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ-ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902

ՏՈՒՐՔԵՐ	ՁՈՒՏ ՀԱՍՈՅԹՆԵՐ (Պաւառայինն վարչութեան ծախսերը զեղչելէ ետք) 1902 Դեկտեմբերի հասոյթներ Օսմ. ոսկի		1901 Դեկտ. ի հասոյթներ Օսմ. ոսկի		Գումար 1902 Դեկտ. 31է Օսմ. ոսկի		Գումար 1901 Դեկտ. 31է Օսմ. ոսկի	
Ծխախոտ (յետամնացնեզանձում)								
Աղ								
Դրոշմաթուղթ	67,836	61	69,258	57	1021305	31	1023820	04
Ոգելից ըմպելիք								
Ձկնարան								
Մետաքս								
Հասոյթք Ըէժիէն	187,500	—	187,500	—	810,956	34	828,405	34
Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն	—	—	7,500	—	155,231	25	87,864	87
Ծխախոտ (մենաշնորհ) Ըէժիի շահուց մասնակցութ.	—	—	—	—	—	—	—	—
Ցանկլեւած Կիպրոսի հասոյթից փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յանձնուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյացելոց 130,000 Օսմ. լիրայով Արեւ.Ռումէլիի տրկն.հարկէն	—	—	—	—	51,291	—	26,245	—
	—	—	—	—	342,059	22	—	
Թէմպէքիի տուրք, Մաքսատունէն փնտիզի. վճրլի.	—	—	5,000	—	25,000	—	20,000	—
Սերպիոյ, Չարաբաղի, Պուլկարիոյ եւ Ցունաստանի բաժին ինկած պարտք								
Համագումար	255 326	61	269,758	57	2402850	12	1986335	25
ԳՈՒՄԱՐ ԼԻ								
Նախորդ ամսուան վերջը								
Նախորդ տարեշրջանի վերջը								
Ընդհ. համագումար								

	Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի	
1890 ապրիլ 18/30ի պայմանագրով նախատեսուած 4% պարտամուրհակներու առ հաշիւ վճարուած գումարներ։	215,250	—	215,230	—
Պոնսօլիտէ պարտքին եւ Արեւելեան երկաթուղիներու պարտամուրհակներուն տոկոսին, ամր. եւլ. եւ Կ. Պոլիս վճարուած գումարներ	509,951	—	319,358	—
	662,997	41	599,983	2
Կեդր. Վարչութեան ծախք	148,017	43	148,594	34
Օսմ. Կայս. Պանքան եւ Հանրային Պարտքի կեդր. սնտուկը պահուած գումարներ	869,634	28	503,949	79
	2,405,850	12	1,976,3.5	25

Ի Դիմաց Վարչական խորհուրդին

Նախագահ Լ. ՊԷՐԻԷ — Խորհրդական Պաշտօնեայ ԺԱՆՖՕ

Կ. Պոլիս, 21/3 Փետրուար 1903

ԹԻ ԿՐԻՇԱՄ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ապահովեալ գումարներ 31 Դեկտ. 1898ին

162, 924, 140 ֆրանք

Պահեստի գումար, ապահովագրութիւններ, և այլ 31 Դեկտ. 1898ին

29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ 1848է ի վեր. ապահովագրեալներուն եղած վճարումներ. կենսաթոշակ, եւն.

362, 858, 507 ֆրանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 861 միլիոն տուած է որոնց 58,680,000 գումարն դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն.

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Ք. ՖԷՅՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ Պ. Պոլիս, Մէյտան Ճէշմէ, Ուզոմալճի խան.

Մէքքեքերներուն լաւ վարձատրութիւն կը տրուի։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱՄԵԾ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին հրապարակ եղած գումար՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած վճարումները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրեալներու վճարուած շահերու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ տրիգերական թուիր ինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ չը յառաջացուած բարեխներէն աւելի առնելու և չներող պայմանագրութիւնն է. ...

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 4 առ 100 ...

Տեղեկութիւն ի Բերա
Տ. ԱՐ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ. Պաշտօնեակ
Ա. ՉՈՒՀԱՃԵԱՆ

Պոլիս, Հալեպ խան
Վոյվոտա փողոց Վիքթէօր խան
Ղալաթիա

ԱԶԳՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, Բուդէս Նոնեար նման ազուեցութիւն ջուրերն ու գեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են. ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

ամենաբնական մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բոստուանան դրութեամբ գտնուած յստակ ջուր մըն է և առ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ ուրիշ ամենական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առատուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱՆ առաջ փայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Ընդունելութիւն, գլխացաւ և տաժանքոտ խանգարման ունեցողներ. ... միայն փորձ մը Վիլլաքապրան խմեն. կ'ազատին անդադարներէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և գեղագործատուններու մէջ։ 504

ՌՈՍԻԱ

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ստորյէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով.

Ընկերութեան դրամագլուխը ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 Ֆր.
Նախահաշուութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ ղանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ընդհանուր քննիչ Ա. ՀԻՒՐՍԻՒԶ — Ընդհ. գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՈՐ ՐԷԹՐԷՆ

Ընդարձակ մանրամասնութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, հին մաքսատան տեղը, գործակալութեան գրասենեակը։ 524

ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ

ՀՈՒՆԳԱՐԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հիմնեալ 1857ին Արքայական հրովարտակով, կեդրոնատեղի Ընկ. Բէջքա

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

Վճարեալ գումարներ	Երաշխաւորութեան գումարներ	Ապահովեալ գումարներ
332 միլոն ֆրանք	114 միլոն ֆրանք	461,03.,390 ֆրանք

Այս Ընկերութիւնը կեանքի վրայ կ'ապահովագրէ ամենէն նպաստաւոր պայմաններով և անմրցելի գիներով։ Ապահովագրութիւն մահուան պարագային, չահաբաժինր մասնակցութեամբ և երաշխաւորուած տոկ սի սակերով։ Ապահովագրութիւն օժիտներու և կենսաթոշակներու համար.

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան գրասենեակը Պոլիս, Չարշամբա խան, Ընկերութեան մասին դիմել Օ. Մ. Կայս. Պանքայի.

Ընդհանուր գործակալ ամբողջ Թուրքիոյ համար ՈՐԴԻՔ ՆԻՍԻՄ ՊԱՐՆԱԹԱՆԻ

747 65—104

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈՐԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ-էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ. Դրամատունը առաջ գնուած վիճակահանութեանց թիւերը նոյնպէս և յուշուած պարգեւները գանձելու համար ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած. Ա կէ գնած արժեթուղթի թիւը չուշ տուած ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի. և գնողը նոյն առնենէն իսկ ամէն վիճակահանութեան մասնակցելու իրաւունք ունենալով չահելու ամբողջ վճարեալ...

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատ անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ ի վճարումէ մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մէկ դրու դիւրամատչելի ըլլալով. ամէն հասարակութիւն ունի ար մը չահելու, և եթէ երբեք չչահի ալ, իր վճարումները չկորսնցներ, չահաբեկեալ արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար չահուած մը է։

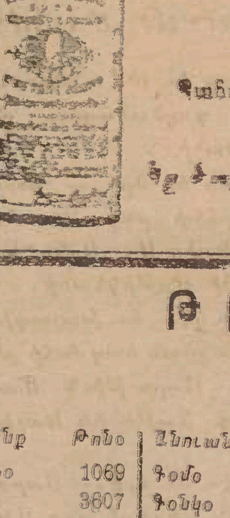

ԼՈՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական տպաւոր եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ համբաւ

ՋԳՈՒՇԱՑԷՔ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջեցէք և նշանակեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղագործատուններու և դեղարաններուն քով։ 387

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլ. Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	186
Ալէքօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրօտնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անձէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիոսօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սբէրօ	1200
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Պրավօ	1076	Տրապօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրինօ	841	Տինամօ	804	Իակօ	2364	Ներօ	1083	Թօրիօ	3827
Պրֆֆալօ	4431	Էլրօ	2464	Իտոնօ	5540	Օթիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Գէյլօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ճուլօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրրիտօ	487
Գալիլսօ	1337	Էրագօ	1841	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	964	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1637	Վասգօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիտէլօ	1831	Ֆրանչիսգօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գիլօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Ջէրօ	1200
Գոլոմպօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Փլաւօ շոգենաւը, նաւապետ Պէլսոն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Լօրասօ շոգենաւը, նաւապետ Քրոֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի ամսոյս 18ին։

Թոֆիօ շոգենաւը, նաւապետ Ծ... ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հըլ։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 23—24. Քէլէմէ Մէյէթ խան, Ղալաթիա

377

COMP RUSS...

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Գշ. 28/10 Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ. 29/11 Իզմիր, Պիրէ, Աղեքսանդրիա, ... 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցութիւն Աղեքսանդրիաէն (Պորդ-Սայիտ, ... Ֆա. Պէյրութ, Թարապուլուս-Շամ)
Եշ. 30/12 Սէվաստաբոլ ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։
Ուր. 31/13 Օտեսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Շբ. 1/14 Տարտանէլ, Այնորոզ, Սելանիկ, Իզմիր, Քիոս, Թարապուլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Պորդ-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի

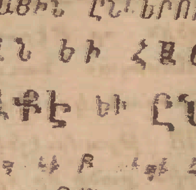

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԵՎԱՆ

Ն. ՓԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ծանր ... Առաջին կարգ 245 ֆրանք. Բ. կարգ 175 ֆրանք. Տեղեկութիւնք ... Ղալաթիա ...

516 Թ. ՌԸՋՈՒ

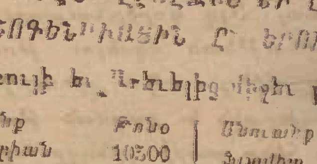

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի և Անվերսի միջեւ բանող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիրջինիան	10500	Ֆլավիա	3...
Անձլեան	10500	Էնիքչիրն	3...
Քէսդրիան	10500	Արրէ.ըն	3...
Լանքասդրիան	9000	Ալէքրիան	3...
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	...
Գօլօմպիան	8000	Արմէնիան	...
Ճօրճիան	8000	Անտալուզիան	...
Գսոդոնիան	8000	Ալզաշիրն	...
Ֆրրճինիան	8000	Լէսպիան	...
Ֆալէրնիան	3700	Մինձօ	
Վավօնիան	3700	Օբօրդօ	
Ֆլամինիան	3700	Լէսպօն	
Տալիան	3500		

Ապրանք ... ապրանքներ ... Պատուարժան ... Նաւէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ...

ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՕՆՏԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ, ...

600

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

Ամէն ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	
Սաքսոնիա	18900	Քարթայինիա	
Լուքանիա	12950	Վէրլա	
Քամբանիա	12950	Բավիա	
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	
Ումպրիա	8128	Սիրրիա	
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	
Աւրանի	7269	Շէրպուրկ	

Սարակոսսա շոգենաւը, նաւապետ ... 13ին Լիվրբուլէն հոս ... ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿՕՐ

Joly et Seagor

Մէյմէնէթ խան, Թիւ 6 7 8 ... Քէ... փողոց

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Պօրտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Լամսէգ	3000	Թիպա	
Անպիս	3000	Նէրթիս	
Թէլպըր	3000	Օսայրիս	
Քէամպրսէս	3000	Բէքա	
Տարոս	3000	Սֆինքս	
Օսմանլի	3000	Կասքընի	
Մարիոթիս	2500	Եիւյետ	

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ և Ընկ.
Ուիթոլ խան

ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 31. Ճէյմս Սքրիտ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ՀԱՐԵՀ ՆՈՒՍՈՒՐԵԱՆ